

VALLA TEATAJA

Nr 3 (3)

PÕHJA - PÄRNUMAA VALLA AJALEHT

30. juuni 2018

Palju õnne ja õnnestunud valikuid kõikidele lõpetajatele!

VÄNDRA GÜMNAASIUMIST LÄKS TEELE 91. LEND

*Kui tiivad on tugevad,
võivad need kanda väga kaugele,
aga ainult siin on meie juured.*

Kuldmedaliga lõpetasid
Marti Orav ja Kristiine-Liis Orav.

Hõbemedaliga lõpetasid
Maarit Sild ja Merilin Palmik.

VÄNDRA GÜMNAASIUMI PÕHIKOOLI LÕPETAJAD

1. rida: **Maive Runtal, Merilin Palmik** – tunnustatud hõbemedaliga, kantud kooli auraamatusse ja autasustatud raamatuga, tänukiri vanematele **Marika Imalale** ja **Mait Palmikule**; **Marianne Pihelgas** – ainekiituskiri kirjanduses; **Maarit Sild** – tunnustatud hõbemedaliga, kantud kooli auraamatusse ja autasustatud raamatuga, tänukiri emale **Maire Sillale**; **Elina Jürisaar** – ainekiituskiri muusikas; **Tea Haugjärvi**; **Kristiine-Liis Orav** – tunnustatud kuldmedaliga, kantud kooli auraamatusse ja autasustatud raamatuga, tänukiri vanematele **Liina** ja **Riho Oravale**; klassijuhataja **Ester Vahter**.
2. rida: **Liis Bender** – ainekiituskiri kirjanduses, tunnustatud raamatuga, tänukiri vanematele **Maire** ja **Ahti Benderile**; **Helen Tilk** – ainekiituskiri majandusõpetuses; **Sille Sempelson** – ainekiituskiri inglise keeles, kirjanduses ja kehalises kasvatuses, tunnustatud raamatuga, tänukiri vanematele **Kerstin** ja **Nils Sempelsonile**; **Kertu Sumre** – ainekiituskiri eesti keeles, kirjanduses, inglise keeles, ajaloos, tunnustatud raamatuga, tänukiri vanematele **Helke** ja **Arvi Sumrele**; **Martin Pärn**; **Karli Loogus**; **Rihard Orav** – ainekiituskiri inglise keeles, tunnustada raamatuga, tänukiri vanematele **Liina** ja **Riho Oravale**; **Janis Madisson**.
3. rida: **Jürgen Palmi**; **Marti Orav** – tunnustatud kuldmedaliga, antud Vändra Gümnaasiumi tänukiri rahvusvahelistes projektides aktiivse osalemise eest, kantud kooli auraamatusse ja autasustatud raamatuga, tänukiri vanematele **Erika** ja **Raul Oravale**; **Harris Jürissaar**; **Sander Sõmer** – ainekiituskiri majandusõpetuses, Vändra Gümnaasiumi tänukiri aktiivse tegevuse eest õpilasesinduse JATS juhtimisel; **Karl-Steven Rikker**; **Tomir Feldman**; **Aleks Nugis**; **Kermo Kolomainen**.

Esireas: **Ketlin Riks, Janeelika Kaur, Kertu Kaljulaid, Kristina Kapp, Anita Jürisson, Rebecca Sulg, Lucette Pikkor, Regita Lepla, Maiann Pukka, Merili Selmet, Karina Kupriyanova-Arm, klassijuhataja Külli Lumi**. 2. reas: **Ranel Meder, Raiko Konrad, Marlon Kivisild, Dago Jürisaar, Kaspar Luur, Ragnar Raidma, Tanel Eier, Ander Terehov**. Tagareas: **Teet Murula, Mark Lutkov, Marek Matt, Sten Endel Raudsepp**.

PÄRNJÕE KOOLI 58. LENNU LÕPETAJAD

Foto Liisi Sumre

1. rida: **Victoria Loorents, Kristiine Krull, Estelle Jürimäe, Keily Kell, Eldi Laneman, Maire Nuut**. 2. rida: **Asso Tomson, õpetaja Kristin Rand, Olari Jakobson, Neidi Tiimus, õpetaja Merle Ervin, Katrin Kuusberg**.

PÄRNU-JAAGUPI PÕHIKOOLI LÕPETAJAD

Foto: Pildikompanii OÜ

Ees: **Helen Anita Pikner, Martta Eveliina Kettunen, Kaisa Õunapuu, õpetaja Aino Siniväli, Ketrin Salumaa, Anet Kesküla, Helen Laks, Christina Mareike Batzing**.
2. rida: **Endrik Allen Saagim, Kermo Lember, Mairold Margus, Erken Priiko, Maiko Toimet, Aigo Soosaar, Feliks Rannamees**

Põhja-Pärnumaa valda märgivad uhiuued viidad ja lipud

Põhja-Pärnumaa valla vapil on kuldse ja rohelisega lainelõikes kald- jaotatud kilbil ülemisel väljal must karupea ja alumisel kuldne mänd. Kuldne värv ja karu viitavad Pärnumaale. Kuld sümboliseerib energiat, jõukust ja väärikust. Roheline on elu, looduse ja kasvu värvus. Mänd viitab valla kaunile loodusele ja metsarikkusele. Lainelõige tähistab arvukaid jõgesid.

„Uue vapiga lipud said kõik koolid, rahvamajad ja lasteaiad. Kõikidel halduskeskustel on nüüdsest mastilipp. Pidulikud lipud on ruumis sees kasutamiseks või eriliselt pidulikeks sündmusteks välitingimustes, nt laulupeorongkäigus,“ selgitab vallasekretär **Riini Õige**.

Tähistamaks uue valla 1010,1 km² territooriumi, paigaldati teedele uued viidad. „Kokku paigaldati 22 eri kohta 51 viita, millel on koos uue valla nimega „PÕHJA-PÄRNUMAA vald“ kajastatud ka uus valla vapp. Tööd teostas TREV 2 Grupp AS ja tööd maksid 11933 eurot,“ räägib töid korraldanud valla teedespetsialist **Enn Raadik**.

Valla sümboolikakonkursile esitati 25 tööd. Esialgselt kultuuri- ja spordikomisjoni poolt välja valitud **Arma Koidu** kavand heraldikanõuete eiramise pärast Riigikantselei sümboolikakomisjoni heakskiitu ei pälvinud. Pärast mõningate muudatuste tegemist kinnitati valla sümboolikana **Madis Kivi** esitatud kavand. Autorit premeeriti konkursi auhinnafondist 2240 euroga, esialgse konkursi võitja Arma Koidu preemiaks jäi 750 eurot.

Uus valla lipp Pärnu-Jaagupi Halduskeskusel.

Õie Kuusk

Hea vallaelanik

Alates 1. märtsist on endisel Vändra valla territooriumil ning alates 1. juulist ka Vändra alevi territooriumil vee-ettevõtjaks AS Mako. Kõikide ühisveevärgi- ja kanalisatsiooniküsimustega (veenäidud, rikked jne) palun võtta ühendust telefonil 527 5028 või kirjutada e-posti aadressile mako@pparnumaa.ee

Lisainfo aadressil <http://mako.pparnumaa.ee>

TEADE

Alates selle aasta 1. juulist tekib sügava puudega täisealise isiku töötavatele hooldajatele ja lähedastele uus võimalus saada lisapuhkepäevi. Puhkusevõimalust saab kasutada sügava puudega isiku lähedane, eestkostja või kohaliku omavalitsuse määratud ametlik hooldaja. Aastas saab võtta oma tööandja juurest kuni viis tööpäeva tasustatud hoolduspuhkust, mille eest makstakse puhkusetasu alampalga määras.

Vallasekretär Riini Õige

Austatud Põhja-Pärnumaa valla elanik

Oleme uue valla tegemistes jõudnud nii kaugele, et Põhja-Pärnumaa valla arengukava läbis 20. juunil 2018 vallavolikogus esimese lugemise.

Vastavalt seadusele kinnitab volikogu arengukava ja eelarvestrateegia hiljemalt ühinemise aastale järgneva aasta 15. oktoobriks. Kuni ühinemise tulemusena moodustunud uue valla arengukava ja eelarvestrateegia vastuvõtmiseni kehtivad ühinenud nelja omavalitsuse arengukavad ja eelarvestrateegiad.

Arengukava koos eelarvestrateegiaga on dokument, mis on vallaelarve koostamise aluseks.

Arengukava koostamise eesmärk oli kokku leppida 2017. a. haldusreformi käigus loodud Põhja-Pärnumaa valla terviklik arenguplaan. Arengukava on valla strateegilisi eesmärke ja nende saavutamiseks vajalikke tegevusi kavandav dokument, mis on aluseks eri eluvaldkondade arengu integreerimisele ja koordineerimisele. Arengukava periood on 2019-2030.

Pärast esimest lugemist avalikustab vallavalitsus valla arengukava eelnõu valla veebilehel vähemalt kaheks nädalaks ja korraldab arengukava eelnõu tutvustamiseks avaliku arutelu.

Parandused/täiendused/ettepanekud palume esitada hiljemalt 1. augustiks 2018 (k.a) e-posti aadressil vald@pparnumaa.ee teemaks kirjutada märksõna „valla arengukava“ või tuua paberikandjal vallamajja (Pärnu-Paide mnt 2, Vändra alev), Tootsi halduskeskusesse (Tööstuse 5, Tootsi alev) või Pärnu-Jaagupi halduskeskusesse (Uus 53, Pärnu-Jaagupi alev).

Arengukava avalikud arutelud toimuvad 13. augustil Tootsis, 14. augustil Vändras ja 15. augustil Pärnu-Jaagupis. Täpsemad kohad ja kellaajad avaldame järgmises valla lehes.

Vallasekretär Riini Õige

Arengutest valla veemajanduses

Pea pool aastat oleme elanud uues vallas – Põhja-Pärnumaal. Enne valdade ühinemist oli veemajanduse ja teiste kommunaalteenuste osutamine lahendatud neljas vallas väga erinevalt. Halinga vallas toimetas valla äriühing AS Mako, Tootsi alevis tegeles kogu kommunaalpoolega OÜ Tootsi Kommunaal, Vändra alevis oli vee-ettevõtjaks lepingupartner Vändra MP ning Vändra vallas toimetas kõigi kommunaaliküsimustega vald ise.

Tutvudes endiste valdade kommunaalteenuste poolega, oleme jõudnud oma arutustega seisu, kus teatud küsimused on leidnud tänaseks juba lahenduse ning osa on veel töös. Nii on hankega leitud valla haljasalade ja valla teede hooldaja ning käimas on hange tänavavalgustuse hooldaja leidmiseks.

Kõige rohkem muutatusi ootab ees aga veemajanduses, kus ümberkujundamisega oleme alustanud ja põhimõtteliselt otsustanud, et tulevikus on vallas üks vee-ettevõtte.

Kui endises Vändra vallas ei olnud vee-ettevõtet määratud, siis valla volikogu otsusega on 2018. a algusest selleks määratud AS Mako. Vändra alevi leping OÜ Vändra MP-ga lõpeb 30. juunil ning alates juulist on AS Mako toimetada veemajandus ka Vändra alevis.

Tänu nendele ümberkorraldustele saame hakata lahendama ka vee- ja kanalisatsiooni küsimusi laiemalt. Vastavalt avalikustamisele

suunatud arengukavale oleme planeerinud ulatuslikud veemajanduse rekonstrueerimistööd eelkõige endise Vändra valla külates. Need projektid on väga rahamahukad ning vallal üksi ei ole jaksu neid teostada. Plaanis on abi paluda KIK-i abiprogrammidest, mis loodetavasti avanevad sügisel, ja siis saame töödega alustada järgmisel aastal. Täna oleme tellinud projektid Pärnjõe, Suurejõe, Viitra ja Kaansoo külatesse. Kavas on nendes külates uuendada kõik vee- ja kanalisatsiooni torustikud ning reovee pumplad. Kõik majapidamised, kellel on täna olemas leping või kes on seni maksnud vee ja kanalisatsiooni eest, saavad endale uued ühendused ning kvaliteetse joogivee. Seni kasutusel olevad trassid reeglina toimima ei jää. Paralleelselt plaanime rekonstrueerimistöödega jätkata ka Vändra alevis ja nn Vändra tehnokülas. Projekteerimise lõppfaasis on Vändra Tehnoküla projekt, mille mahtu me suurendasime Jannseni tänav võrra.

Järgnevatel aastatel (2020-2021) on arengukavas planeeritud samalaadsete tööde jätkamine Kergus, Kaismal, Kadjastes, Pärnu-Jaagupis ning aastatel 2021-2022 Libatses, Vahenurmes ja Tõrdus. Kogu veemajanduse parendamiseks on aastatel 2019-2022 planeeritud rahalisi vahendeid Halinga piirkonnas 3,12 miljonit eurot ning Vändra piirkonnas 4,5 miljonit eurot.

Kõigi nende tööde teostamine saab toimuma KIK-i rahalisel kaasabil. KIK toetab olemasolevate vee- ja kanalisatsiooni torustike ning pumplate rekonstrueerimist. KIK ei toeta uutele liitujatele torustike väljaehitamist ning sellest tulenevalt on need kulud liituja või siis valla kanda.

Eeltoodut arvestades palun kontrollida kõikidel majapidamistel, kes kasutavad vee-ettevõtja poolt pakutavaid vee- või kanalisatsiooniteenuseid, üle oma lepingud. Kui keegi ei leia oma lepingut või on see sõlmimata, siis palun võtta ühendust Põhja-Pärnumaa valla vee-ettevõttega AS Mako meiliga mako@pparnumaa.ee või telefonil 51 52 528.

Tahan veel lisada, et KIK-is on avatud taotluste voor eraisikutele vee- ja kanalisatsiooniga liitumise toetamiseks. Nimetatud meetmest saavad abi taotleda Vändra alevi elanikud, kes ei ole seni ühisveevärgiga liitunud, kuid soovivad seda teha. Keskmiseks toetuseks on seni kujunenud 2000-2500 eurot majapidamise kohta. Täpsemat informatsiooni saab KIK-i kodulehelt ning meetme nimi on „Eraisikute vee- ja kanalisatsioonitaristu rajamine“.

Loodame meie plaanide edukusse ja vallakodanikele kvaliteetse vee- ja kanalisatsiooniteenuse osutamise võimalustesse.

**Majandusosakonna juhataja
Mait Talvoja**

• Kokkuvõtte vallavolikogu maikuu istungist

- Kinnitati Põhja-Pärnumaa valla 2018. aasta I lisaelarve.
- Kinnitati Halinga valla 2017. aasta konsolideeritud majandusaasta aruanne.
- Kinnitati Vändra valla 2017. aasta majandusaasta aruanne.
- Kinnitati Vändra alevi 2017. aasta majandusaasta aruanne.
- Kinnitati Tootsi valla 2017. aasta konsolideeritud majandusaasta aruanne.
- Lõpetati Põhja-Pärnumaa valla arengukava aastani 2030 I lugemine ning saadeti avalikustamisele ja parandusettepanekute tegemiseks 1. augustini 2018. a.
- Vaadati üle ühinenud omavalitsuste üldplaneeringud.
- Anti luba VikingTimber OÜ-l omandada Põhja-Pärnumaa vallas Leetva külas asuv Karu kinnistu.
- Algatati peremehetute ehitiste hõivamine eesmärgiga selgitada välja Põhja-Pärnumaa vallas Võidula külas asuvate tööstistakuuri, kombainikuuri ja garaaži peremehetus.
- Suurendati Osaiühingu Tootsi Kommunaal osakapitali ja kinnitati põhikirja uus redaktsioon.
- Anti nõusolek lubada Põhja-Pärnumaa Vallavalitsusel 2018. aastal läbi viia riigihange soojusenergia ostmiseks lokaalsete katlamajade opereerimise teel soojusenergia tarbimise korral üle 500 MWh aastas hankelingu perioodiga kuni 20 aastaks.
- Kinnitati avaliku ürituse korraldamise ja pidamise kord.

- Lõpetati vallavara (Kadjaste küla keskus) tasuta kasutusse andmise tingimuste muutmise I lugemine. Parandusettepanekute tegemise aeg on kuni 1. augustini 2018. a.
- Kinnitati kõrgharidusega noorele õpetajale ja tugispetsialistile toetuse taotlemise, maksimise ja tagasinõudmise kord. Toetust makstakse kuni 28/aastasele noorele spetsialistile 300 eurot kuus kahe aasta jooksul.
- Kinnitati huvihariduse toetamise kord.
- Kinnitati huvihariduse ja huvitegevuse toetuse maksimise kord toimetulekuraskustes perede noortele.
- Kinnitati Põhja-Pärnumaa valla eelarvest kultuuri-, spordi- ja noorsootegevuse ning külaliskumise toetuste taotlemise ja kasutamise kord.
- Tunnistati kehtetuks Vändra Alevivolikogu 20. veebruari 2014 määruse nr 4 „Vändra Gümnaasiumi põhimäärus“.
- Kinnitati kohanime määramise kord.

Juulikuus volikogu istungit ei toimu.

Ülle Vapper
Volikogu esimees
e-mail: ylle.vapper@pparnumaa.ee

Videosalvestust istungist on võimalik vaadata valla kodulehelt aadressil: www.pparnumaa.ee

Palju õnne kõikidele lõpetajatele ja lapsevanematele!

JUURIKARU PÕHIKOOLI LÕPETAJAD

Ees: Pille Kaasik, Regiina Viirmets, Kaisa Milvek, Keith Mustonen.

Tagumises reas: Jasper Tomson, Tony Aasala, klassijuhataja Epp Rasva. Foto: Maris Roost

PÄRNU-JAAGUPI MUUSIKAKOOLI LÕPETAJAD

Hanna Maria Tasane, Aet Marliise Eriste, Iris Lösjuk, Anne Marie Tasane.

M. LÜDIGI NIM VÄNDRA MUUSIKAKOOLI LÕPETAJAD

Rasmus Rahuoja, Kairi Sosi ja Markus Mangusson erialalõpetajate Kalev Saare ja Madis Pildiga.

TOOTSI LASTEAEDE-PÕHIKOOLI LÕPETAJAD

Helen Mändma ja Kardo Erm.

Kõige väiksemad vallakodanikud käisid beebipäeval

8. juunil kutsus vallavalitsus ajavahemikul 11.10.2017-24.04.2018 sündinud 12 väikest vallakodanikku koos vanematega Pärnu-Jaagupi Rahvamaja pidulikule beebipäevale. Sama üritus Vändra ja Tootsi piirkonna lastele korraldati 15. juunil Vändra kultuurimajas. Ajavahemikus 4.11.2017-26.04.2018 sündis piirkonnas 27 uut ilmakodanikku.

Vallavanem **Jane Mets** tervitas ja tänas kõiki lapsevanemaid, kes on otsustanud oma lapse üles kasvatada Põhja-Pärnumaa vallas. Kõikidele beebidele kingiti valla vapi ja

nimegraveeringuga hõbelusikas ning raamat „Pisike puu“. Pärast emale roosiõie ulatamist oli võimalus Raefoto fotograafi **Toivo Lillevälja** objektiivi ees teha perepilt, mis saadetakse valla poolt koos ühispildiga perele koju. Peolauas võis maitsta head-paremat ja lisaks lõikas vallavanem lahti uhke tordi. Valla sotsiaalosakonna juhataja **Anneli Kaljuri** sõnul on järgmine beebide ja nende vanemate pidulik tervitamine plaanis sügisel.

Õie Kuusk

Foto: Toivo Lillevälja

Pärnu-Jaagupi piirkonnas sündinud beebid koos emade-isade, õdede-vendadega.

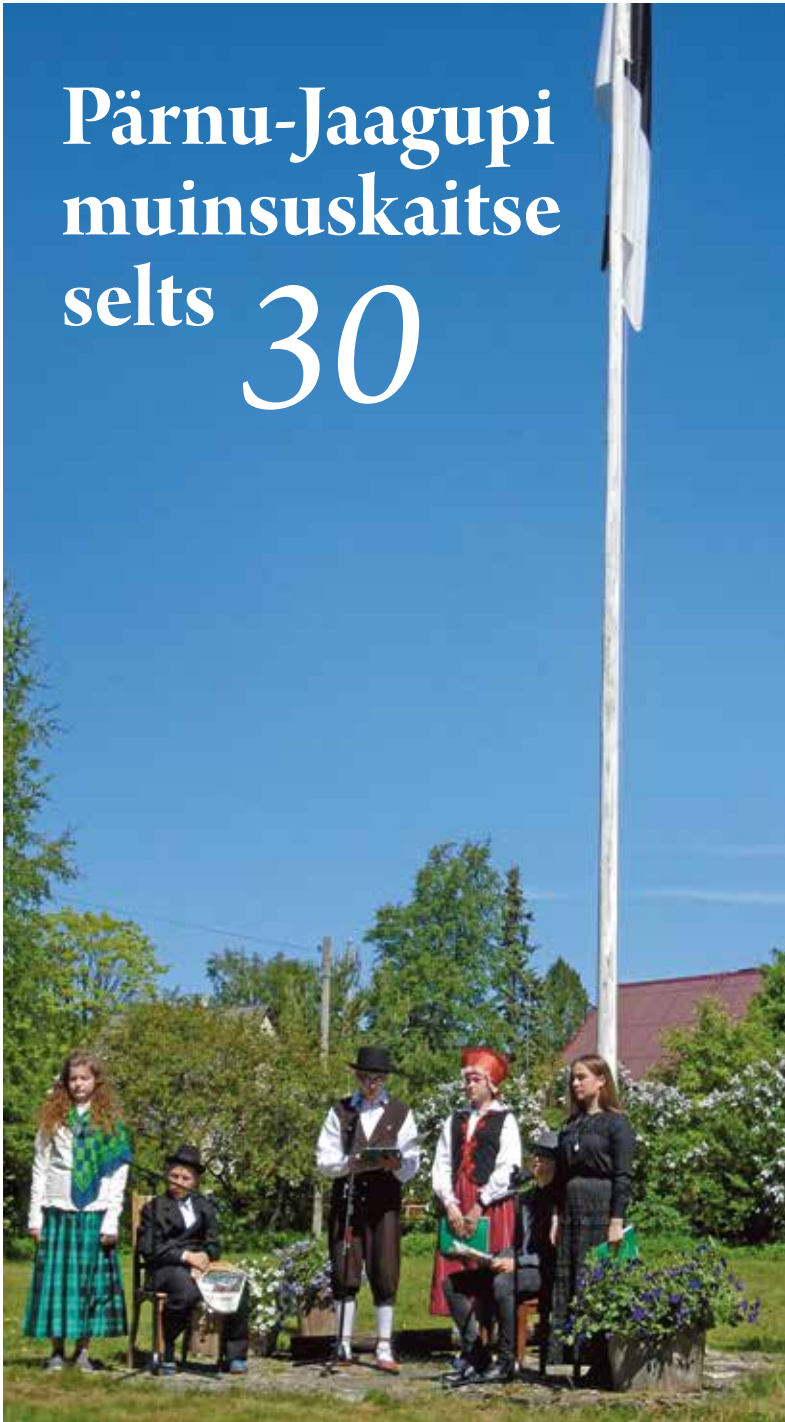

Vändra ja Tootsi piirkonnas sündinud beebid koos emade-isade, õdede-vendadega.

Pärnu-Jaagupi muinsuskaitse selts 30

Aastapäevalised muuseumi lipumasti juures. Fotod Helgi Ilo

26. mail kogunes hulk jaagupilasi ja nende külalisi koolimuuseumi õuele, et tähistada 30 aasta möödumist kohaliku muinsuskaitse seltsi asutamisest. Neist, kes olid ravis siis, olid kohal neli. Ürituse avas seltsi esimees ja aastapäevapeo peremees **Mati Rosenstein**. Muuseumiõue rahvuslike ürituste kombe kohaselt

heisati hümnid saatel sinimustvalge. Üllatuskülalistena esinesid põhikooli õpilased isamaalise sõnalise kavaga, mis andis tunnistust, et sajang tagasi siinmail rahvusliku kasvatusega alustanud õpetaja **August Lauri** vaim elab ehedalt edasi! Nende kolmelisele sõnumile – haridus, tervis ja julgeolek – lisasid muinsuskaitjad riigi

territoriaalse terviklikkuse. Õpilaste juhendajaks ja ürituse perenaiseks oli muuseumi juhataja **Tiiu Muhi**, kes mitme kunagise muinsuskaitsejaga oli peopaiga eeskujulikult ette valmistanud. Käbi ei kuku kannust kaugele. Omal ajal paigaldas juhtmeid ja helitehnikat muinsuskaitseja **Aare Peetson**, nüüd tema poeg **Andrus**.

Ürituse keskmes oli seltsi 208-leheküljelise ajalooramatu esitlus, mis kõige muu kõrval sisaldab rikkalikku pildimaterjali ja CD-plaadil seltsi helikroonikat. Et kõik laabuks, ei piisa üksnes eestvedajate agarusest, vaid oluline on heade koostööpartnerite olemasolu. Nende esireas oli Põhja-Pärnumaa vald, kes vallavanema **Jane Metsa** isikus Jaagupi suupäevadel alati kohal ja seekord tellis meile ka

Seltsile, Kaitseliidu Pärnu maleva Korbe malevkonnale, Pärnu-Jaagupi üliõpilasseltsile „Jakobia“ ja üksikisikuist sponsoreile, kelleks olid **Ella Jaanisoo**, seltsi esimees Mati oma laste Marguse, Marika ja Meelisega ning peapiiskop **Urmas Viilma**. Tunneme end alati ühel lainel olevat Jaagupi raamatukogu ja seal **Ester Kerge** eestvedamisel tegutsevate kodu-uurijatega. Samad sõnad põhikoolile, kust soovime õpilaskonna osavõttu rahvuslikest üritustest Vabadussamba juures ja kindlasti 2020. aastal kooli suurokkutuleku korraldamist. Tänu sõnad raamatu poole sajale ettetellijale, kellel oli usku ettevõtmise edusse ja kõike vahendanud **Leida Kattagole**, **Aili Liivetile** ning **Arvo Tomsonile**. Raamat on

Esimees **Mati Rosenstein** Pärnu-Jaagupi muinsuskaitse seltsi lipuga muuseumi õuel.

imeilusa kevadilma ning pani tõhusalt oma öla alla veel aastapäevatrükise valmimisele. Sellega, mida ei jaksa üksikud, tuleb toime kogukond, mis ongi selle koosluse mõte. Vallavanema vahendusel jõuab muinsuskaitse juubelitrukis valla igasse raamatukokku. Tänu sõnad kuulusid veel Eesti Muinsuskaitse

huvilistele lugemiseks või ostmiseks raamatukogus.

Ürituse vaimset osa sisustas Aldo Kalsi antud näitlik kodulootund, mis võeti videosse, et seda edastada 31. mail toimuval kodulookonverentsil, millega tähistati keskkooli geograafia- ja kodulooõpetaja **Mai Maiste** 90. sünniaastapäeva. Kokkulangevus oli

seegi, et seltsi asutamispäev oli meie väsimatu kaastöölise kujur **Ado Kochi** 76. sünniaastapäev. Õpilasi sai üles kutsutud pidama päevaraamatut, et elu ei läheks jäljetult mööda. Ka on jõukohane oma perekonnaloo uurimine, kus igahel on võimalus tegelda oma suguvõsa vähemalt kolme põlvkonna elulugudega. Et mitte nulist alata, on vajalik tunda Jaagupi kodu-uurijate seniseid töid-tegemisi.

Pühendasime mälestushetke Petserimaalt pärit metsavennale, 1949. aastal Jaagupi lähistel punkrilahingus hukkunud Viktor Rumjantseville. Ilmselt Ertsma punkris valmis tal Enn Võrgu „Eesti lipu“ viisil loodud „Metsavendade laul“, mida kuulasime **Mall Kalsi** vahendusel seltsi ajalooramatu kaasas olevalt CD-plaadilt petserimaalase **Ilmar Vananurme** esituses. Samal ajal hoidis Petseri maakonna lippu muinsuskaitseja **Arne Alemaa**.

Oli tore koos olla seltsi asutamis-koosolekust osavõtjate **Valev Kүүtsi** ja väsimatu kodu-uurija **Elmu Ruk-kiga** ning koduloosõprade **Mihkel Salomi** ja **Heinrich Tõnissoniga**. Seltsi asjade ajamisel on alati toeks **Avo Elmend**, **Jakob Kaunissaare**, **Karl Köster** ja **Tõnis Mägi**.

Muinsuskaitsetajate olid külla tulnud mittetäieliku keskkooli viimasest, see on 1951. aasta lennust **Säde Kals** ja **Uku Peetersoo**, samuti keskkooli 5. lennust **Helgi Ilo**, 8. lennust **Aime Rao**, 9. lennust **Helgi Kullang**, 10. lennust **Lauri Kүүts**, 15. lennust **Hillar Aiaots** jt. Rõõmu tegi **Arvo Järveti** ja **Silvia Sosaare** osavõtt ja kindlasti tulevikus nendega jätkuv koostöö.

Nagu alati neil puhkudel, istuti muuseumi hoidlas seltsi esimehe Mati kaetud pika laua ümber ja tunti rõõmu sellest, mis selja taha jäänud. See oli Jaagupi ärkamisaeg ja meie ajaloomälu pärli Vabadussamba taastamine, kus tegijaks olid muinsuskaitjad ja kogu rahvuslik kihelkond! Suur tänu teile! Lahkunud seltsikaaslastele ja langenud sõdureile süütas Vabadussamba jalamil küünla külaline Tallinnast **Ain Väli**.

Aldo Kals

Mõtteid muuseumiõppest ja selle võimalustest ning võimalikkusest Vändra gümnaasiumis

Muuseumiõpe on Eesti koolides üha laiemalt leviv õppimise ja õpetamise meetod. Muuseumiõppe käigus osalevad õpilased muuseumipedagoogide poolt läbi viidavates muuseumitundides. Muuseumitund ei ole tavaline giidituur muuseumis. Tunnis keskendutakse muuseumipedagoogi juhtimisel konkreetsemale teemale, mille on õpetaja koos õpilastega välja valinud. Näiteks osalesime tänavu esimese klassi õpilastega Niguliste muuseumi poolt läbi viidud muuseumitunnis, mille teemaks oli „Salakäigud Niguliste muuseumis“. Lapsed said näha kohti, mida muuseumikülastajad igapäevaselt ei näe. Suure põnevusega roniti seinte sees olevatest treppidest üles, et vaadata, kuidas kirik kõrgelt välja näeb. Kui lastel juba muuseumi vastu huvi oli tekkinud, siis ei jäänud tähelepanuta ka Niguliste kiriku kõige suuremad aarded – Hermen Rode töökojas valminud Niguliste peaaltpild ja Bernt Notke „Surmatants“. Tore oli jälgida

lapsi, kes usinasti küsimusi esitasid ja pedagoogiga kaasa mõtlesid.

Kaasaegne muuseum ei ole enam klaasvitrinidega täidetud maja, kus keegi midagi puudutada ei tohi. Vastupidi, muuseumid otsivad võimalusi, et õpilasi kaasa tegema ja kaasa mõtlema panna. Siinkohal veel üks näide. Kadrioru Kunstimuuseumis oli kevadel vaadata tuntud vene marinisti Ivan Aivazovski maalide näitus. Iseenesest akadeemiline 19. sajandi kunst, mida enamus lapsi võib-olla vaadata ei viitsiksi, aga kui vaatamine mänguliseks muuta ja õpilane näitusel kaasa tegutsema panna, on ka lapsel huvitav. Muuseumitunnis osalesid peamiselt kolmandate klasside loovussuuna õpilased, kes olid juba kunstiteoste vaatlemist koolis õppinud. Nüüd said nad õpitut oskusi muuseumis proovile panna.

Muuseumitundide ja haridusprogrammide väljatöötamine on kõigi Eesti muuseumide oluline

töövaldkond. Igal muuseumil on oma muuseumipedagoog(id). Muuseumides läbi viidavad tunnid valmistatakse ette Eesti koolides kehivate õppekavade alusel. Seega on sellised tunnid oluliseks täienduseks igapäevastele koolitundidele. Samuti võimaldab muuseumitund anda korraga teadmisi mitmes valdkonnas. Viienda klassi õpilased, kes osalesid Eesti Filmimuuseumi muuseumitunnis „Filmi sisse minek“, said teada, kuidas valmib film, milline on valgustaja, kostüümikunstniku või operaatori töö.

Muuseumitundide oluliseks väärtuseks tuleb pidada sedagi, et õpilased saavad kooliseinte vahelt välja. See kõik loob pisut teise, igapäevast koolielust erineva õhkkonna. Samuti on tunnid paraja pikkusega, umbes 90 minutit. See on parasjagu selline aeg, mille käigus tähelepanu püsib ja tund ei jõua igavaks minna. Kindlasti on neidki, kes tunnevad, et tahaks kunagi tagasi tulla.

Mis teeb muret? Eks ikka raha. Meie haridussüsteemis puuduvad vahendid muuseumiõppe ülevabariigiliseks finantseerimiseks. Muuseumiõpet peetakse küll oluliseks õppemeetodiks, aga rahalisi vahendeid ei jagu. Nii ongi muuseumiõppe rahaline pool jäänud suures osas vanemate kanda. Tõsi küll, oleme saanud ka toetust annetajatelt Vändra Gümnaasiumi E. Sokolowsky nim MTÜ kaudu, muuseumitundide eest on aidanud maksta Vändra gümnaasium, lapsed on ise korraldanud heategevuslikke müüke ja toetust oleme saanud omavalitsuselt. Maalapse rahakotile on lisakoormaks sõidukulud. Linnalapsed peavad maksma ainult tunni eest (enamasti 4 eurot),

Kellel on soov toetada muuseumiõpet Vändra Gümnaasiumis: Vändra Gümnaasiumi E. Sokolowsky nim. MTÜ konto: SEB konto EE741010902015392008 märksõnaga „muuseumiõpe“

transpordikuluga probleeme ei ole. Samuti saab tunnis käia koolipäeva sees. Meie peame arvestama terve päevaga. Seetõttu oleme püüdnud mahutada ühte päeva kaks üritust. Väga õnnestunud õppepäevaks Tallinnas oligi kord, kui käisime Kadrioru Kunstimuuseumis Ivan Aivazovski näitusel ja pärast külastasime postiteenuseid pakkuvat Eesti Posti ehk Omniva keskust. Muuseumiõpe sai ühendatud karjääriõppega. Täna kõiki lapsevanemaid ja häid kolleege, kes on muuseumiõppe osalemist toetanud nii jõu kui nõuga.

Ülle Ütt
Vändra gümnaasiumi ajaloo- ja ühiskonnaõpetuse õpetaja

Parimad õpetajad ja õpilased kutsuti POLi vastuvõtule

6. juunil kutsuti Pärnumaa Omavalitsuste Liidu vastuvõtule Pärnusse Põhja-Pärnumaa valla koolide parimad õpilased ja õpetajad: **Sophie-Demi Kulbok** (Pärnjõe kool), **Alex-Sander Rein** (Pärnjõe kool), **Kalli Rõõmusaare** (Pärnjõe ja Tootsi Kool, õpetaja), **Mia Sandra Taur** (Juurikaru Põhikool), **Tuuli Leuke** (Tootsi lasteaed-põhikool), **Lisette Baum** (Tootsi lasteaed-põhikool), **Inga Raudsepp** (Tootsi lasteaed-põhikool, õpetaja), **Edrin Hansen** (Vändra Gümnaasium), **Hanna Miina Kivisäk** (Vändra Gümnaasium), **Sandra Väliste** (Vändra gümnaasium), **Liis Bender** (Vändra Gümnaasium), **Triinu Aru** (Vändra Gümnaasium), **Lisette Helena Maranik** (Vändra Gümnaasium), **Laura Kuusk** (Vändra Gümnaasium), **Kauri Karu** (Vändra Gümnaasium), **Anne Vaher** (Vändra Gümnaasium, õpetaja), **Mari-Liis Jaanson** (Vändra gümnaasium, õpetaja), **Ketrin Salumaa** (Pärnu-Jaagupi Põhikool), **Kadi Kruusmann** (Pärnu-Jaagupi Põhikool), **Viktoria Ellermaa** (Pärnu-Jaagupi Põhikool), **Kermo Lember** (Pärnu-Jaagupi Põhikool), **Anet Kesküla** (Pärnu-Jaagupi Põhikool), **Anne Marie Tasane** (Pärnu-Jaagupi Põhikool), **Maiko Toimet** (Pärnu-Jaagupi Põhikool), **Merike Mäemets** (Pärnu-Jaagupi Põhikool, õpetaja).

Tarvi Tasane
abivallavanem
haridus- ja kultuuriosakonna juhataja

Riigihalduse minister kehtestas uue Pärnu maakonna planeeringu

Riigihalduse minister kehtestas 29.03.2018 maakonnaplaneeringu Pärnu maakonnas Häädemeeste vallas, Kihnu vallas, Põhja-Pärnumaa vallas, Pärnu linnas, Saarde vallas, Tori vallas ja osaliselt Lääneranna vallas. Lääneranna valla osa (Lihula ja Hanila vald), mis paiknes enne 2017. aasta haldusreformi Lääne maakonna haldusterritooriumil, kehtestati 22.03.2018 Lääne maakonna planeeringu koosseisus.

Pärnu maakonna planeeringu eesmärk on maakonna ruumilise arengu põhimõtete ja suundumuste määramine aastani 2030+. Planeering on loogiliseks jätkuks 21.12.1998 kehtestatud maakonnaplaneeringule ja seda täpsustavatele teemaplaneeringutele.

Maakonnaplaneeringus on välja toodud maakonna olulisemad väärtused, mille hoidmiseks ja kasutamiseks on seatud üldised põhimõtted ja tingimused teemade kaupa. Olulisemad teemad, mida maakonnaplaneeringus käsitletakse, on asustuse paiknemine, teenuste kättesaadavus ja transpordihendused, ettevõtlus ja tootmine; looduskeskkonna väärtused, sh väärtuslikud maastikud ja roheline võrgustik; tehniline taristu, kus suur tähtsus on nii rahvusvahelistel kui ka riigi- ja maakonnasisestel ühendusteedel, sadamatel ning turismiettevõtlust toetaval lennuväljal.

Maakonnaplaneering on kohalike omavalitsuste üldplaneeringute koostamise aluseks. Sellega on vaja arvestada ka riigi ja kohalike omavalitsuste arengudokumentide koostamisel.

Planeeringute koostamisel on arvesse võetud ning tasakaalustatud riigi ja kohaliku omavalitsuse ruumilise arengu vajadused. Planeeringu koostamise käigus viidi läbi keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH), mille eesmärk on arvestada keskkonnamõju planeeringu koostamisel ning kehtestamisel, tagada kõrgetasemeline keskkonnakaitse. KSH aruandes on selgitatud, kirjeldatud ja hinnatud planeeringu elluviimisega kaasnevat olulist mõjusid loodus- ja sotsiaalmajanduslikule keskkonnale ning kavandatud negatiivsete mõjude leevendamise meetmed säästvaks ja tasakaalustatud arenguks. Maakonnaplaneeringuga ei kavandatud tegevusi, millega kaasneks oluline piiriülene keskkonnamõju.

Kehtestatud Pärnu maakonna planeering (seletuskiri ja joonised), selle kehtestamise korraldus ja lisad on kättesaadavad veebilehel www.maavalitsus.ee.

Täiendav info Rahandusministeeriumi regionaalhalduse osakonna Pärnu talitusest Raine Viitas, tel 715 5865, raine.viitas@fin.ee

Viie liinil tihendati bussivõrku

Pärnumaa ühistranspordikeskuse vanemlogistiku Avo Rahu sõnul on muutused viiel liinil ajendatud Põhja-Pärnumaa vallavalitsuse kirjalikult ja sõltavalt kõnedest tihendada piirkonna bussivõrku. Pärnu-Kaansoo liinile on tööpäevadel väljumine linnast kell 9.10 Tootsi ja sealt kell 10 vallakeskusesse Vändrasse. Liin 94-2 väljub tööpäeviti 6.35 Vändrast ja jõuab kiirbussina tunni ja kümne minutiga Pärnusse. Käiku jääb ka Vändrast kell 6 läbi Vihtra, Tohera, Jõesuu ja Oore küla poolteise tunniga Pärnu sõitev hommikune buss. Õhtul pole tootsilastel enam vaja muretseda, kuidas linnast koju saab, sest tööpäevadel Pärnust kell 20.30 väljuv Vändra buss teeb kõrvalepõike Tootsi. Lisandub täiesti uus bussiliin 97-2 Vändra-Tootsi, mis hakkab sõitma edasi-tagasi kaks korda päevas. Samal ajal sõidab esimene buss Tootsist välja kümme minutit varem ehk kell 6.30. Kõnealuseid maaliine teenindab AS Hansa Bussiliinid.

Külastermäng

Unustatud mõisad 2018

21. ja 22. juuli; 4. ja 18. august

Oled oodatud Võidula mõisa külastermängu „Unustatud mõisad 2018“ külastermängudele:
21. ja 22. juuli; 4. ja 18. august
kell 10.00–18.40

Igal täistunnil toimub giidiga jalutuskäik.
Näha ja osta saab Aita Tammekivi masintikandiga kaunistatud esemeid ja Maarjakase Keraamika keraamikat.
Avatud on kohvituba.

Külastermängud: pered 5 eurot, täiskasvanud 2 eurot, õpilased ja pensionärid 1 euro

Mängus osaleb 27 mõisa üle Eesti.

Igal täistunnil toimub mõisates giidiga jalutuskäik, avatud on näitused ja kohvikud.

Osale loosimises. Külastermängust osavõtjad saavad esimesest külastermängust mõisast osalejaraamatu, millesse koguvad külastermängudel mõisatest templeid.

Vähemalt 6 mõisat külastermängu vahel loositakse välja kutseid sügisel Kilti mõisas toimuvale lõpupeole. Lisaküsimustele õigesti vastanute vahel lähevad loosimisele Eesti ajalugu ja mõisaid tutvustavad raamatud. Loosimisel osalemiseks saatke külastermängu raamatu viimane leht täidetuna hiljemalt 31. augustiks 2018 MTÜ Eesti Mõisakoolide Ühenduse aadressile Kõpu alevik, Viljandi mnt 1, Viljandimaa 71201.

EELTEADE

SUUR SUVELÕPUPIDU

25. augustil 2018

Pärnu-Jaagupi Lauluväljakul

Esinevad:

Koit Toome ja Jorma Puusaag ning ansambel KukerPillid

Piletite eelmüük: 1. juuni-30. juuni 8 eurot, 1. juuli-31. juuli 10 eurot, 1. august-24. august 12 eurot, kohapeal pilet 17 eurot. Piletid müügil Pärnu-Jaagupi Halduskeskuses ja Kuuse poes. Koolieelikud peole tasuta! Jälgi reklaami.

KULTUURILOOLISED RETKED PÕHJA-PÄRNUMAA VALLAS

Teeme ühiselt kingituse EV 100. sünnipäevaks avastame meie piirkonna rikkast kultuuriloolist ajalugu

Retked toimuvad 2018. aastal:

- 30. juuni * Tootsi - Pumbioja piirkond***
Buss väljub Vändra kultuurimaja parklast kell 11.00
- 15. juuli * Kaansoo piirkond ***
Buss väljub Vändra kultuurimaja parklast kell 11.00
- 12. august * Pärnu-Jaagupi piirkond ***
Buss väljub Vändra kultuurimaja parklast kell 11.00
- 02. september * Rõusa - Kadaste piirkond ***
Buss väljub Vändra kultuurimaja parklast kell 11.00

Bussid on tasuta. Tootsi ja Pärnu-Jaagupi retked pakutakse tasuta suupisteld, Kaansoo ja Kadaste retkele võta palun oma toidukott kaasa. Vajalik on eelregistreerimine. Mida saab teha valla rahvamajas ja raamatukogudes või telefonil 524 5054, e-postil monika.joemaa@maaelumuuseumid.ee Viimane aeg registreeruda on nädal enne retke toimumisaega!

Retki toetab:

Nordplus Juniori projektinädal Vändra Gümnaasiumis

Vändra Gümnaasium on aktiivselt osalenud rahvusvahelistes Nordplus Juniori projektides ja praegune on meie kooli jaoks juba seitsmes. Tänu neile on õpilastel ja õpetajatel olnud võimalik tutvuda enamiku Põhja-maade ja Euroopa riikide ning nende kultuuriga.

Seekordsed partnerid meie 2017.-2019. a projektis 'Changes of Lives Caused by Immigration' on vene või leedu juurtega Islandi pealinna keeltekoooli õpilased ning põhikooliõpilased Panevežisest Leedust.

Sügisel külastati eraldi gruppidega Islandit, mille loodus oma müstilises ilus jättis meie õpilastele sügava mulje.

20.-25. maini toimus partnerkoolide ühine kokkusaamine Vändras. Kokku osales 42 õpilast, 6 õpetajat ja Leedu kooli direktor.

Projektinädala jooksul keskenduti migratsiooniga seotud tegevustele. Õpilased näitasid kodutööna valminud videointervjuusid või esitlusi elukohta vahetanud inimestest ning nende probleemidest ja põhjustest, samuti tutvustati oma maad, selle ajalugu ning kultuuri. Meie õpilase **Jan Erik Enoki** juttu tema elust Brüsselis kuulati suure huviga.

Erinevates töötubades kujundati T-särke kolme maa lipuvärvide ja migratsiooni teemadel, tahvelarvutites valmisid fotokollaažid maade sümbolitena. Lisaks lõbusatele spordivõistlustele õpiti selgeks kolme maa laulud, mis kõlasid tõeliselt vahvalt. Ühisel lõpupeol ühinesid ka

vanemad meie võimsa paljurahvuselise ühendkooriga ning elasid lisaks kaasa Islandi Ukraina päritolu õpetaja hingestatud „Kalinka“ tantsu esitlusele. Vaatasime koos oma koostatud 4-keelset WIKI online sõnastikku ja maitsesime eri maade toite. Selle projekti raames saime peale inglise keele palju praktiseerida ka vene keelt. Viimasel päeval tutvuti vaipade valmistamisega Vändras.

Lisaks koolis toimunud üritustele tutvusid külalised Pärnu, Tallinna vanalinna, Meresadama ja Kurgja muuseumiga ja seda kõike imeilusa sooja sinitaeva all maikellukeste ja sirelite lõhna keskel, mis tekitas näiteks Islandile väljarännanutes nostalgilisi positiivseid emotsioone, sest seal maal sirelid ei lõhna.

Külalised olid vaimustunud avaaktusel nähtud meie kooli õpilaste muusika- ja tantsuesinemiste kõrge tasemest.

Järgmise aasta kevadel ootame taaskohtumist sõbraks saanutega juba Leedus.

Avaldan siirast tänu kõigile Vändra Gümnaasiumi 14 armsale projektis osalenud õpilasele ja nende sõbralikele, toetavatele ja külalislahketele peredele, samuti koostööd teinud kolleegidele, tänu kellele me avame kohalikku kooli ja tegelikult Eestit maailmale, sest kiidusõnu jätkus võõrustatavatel kõigi ja kõige kohta meie väikesel kodumaal.

Irina Lõobas,
Vändra Gümnaasiumi inglise keele õpetaja
ja Nordplus Juniori projektijuht.

Pärnu-Jaagupi Põhikooli noored külastasid Põhja-Pärnumaa valla ettevõtteid

1. juunil toimus Pärnu-Jaagupi Põhikoolis ettevõtluspäev. 1.-3. klassile toimusid õpitoad koolimajas, millele järgnes ettevõtete külastus Pärnu-Jaagupis. Esimese kooliastme õpilased osalesid droonide, patside ja tekstiili õpitubades. Pärastlõunal külastasid klassid kohaliku Rukkilille lilleäri kasvuhooneid ning Clivia õmblustehhi. Suured tänud **Signe Sumele, Janika Busch Vaherile, Kristel Kodusalule, Aile Jaansalule** ja **Hendrik Allen Saagimile** toredate õpitubade läbi viimise eest esimeses kooliastmes.

4.-7. klass käisid tutvumas Vändras asuvate ettevõtetega. Kokku külastati Vändras kuute erinevat ettevõtet tootmisest toitlustamiseni. Õppetöö toimus rühmades ning gruppide ülesanne oli külastuste käigus koguda piisavalt informatsiooni, et päeva teisel poolel luua ühest külastatud ettevõttest esitlus, mille kaudu ettevõtet teistele tutvustada.

Selle tegevusega soovisime tõsta õpilaste teadlikkust äsja ühinenud koduvalla kaugemate ettevõtete kohta, anda neile ettekujutus erinevatest töövalikust ning juhtida nende tähelepanu sellele, mida on oluline koolist kaasa võtta nendes ettevõtetes töötades. Lisandväärtusena soovisime alustada koostööd uute ettevõtetega meie kooli ettevõtlusõppe arendamiseks.

Tänu ettevõtluspäeva koostööpartneritele: Clivia Tootmise OÜ, Ceantaurea OÜ, AS Balti Trafo, OÜ Valley, MS Balti Trafo OÜ, Vändra Pitsa, Waco HV OÜ, OÜ WenTextil ja LSAB Vändra AS meie õpilasi vastu võtmast ja andmast neile võimaluse saada uusi ja vajalikke teadmisi ettevõtlusest.

Pilte leiab Pärnu-Jaagupi Põhikooli kodulehelt www.pjkool.ee

Aile Jaansalu
haridustehnoloog
Pärnu-Jaagupi Põhikool

Christina Lübeckist lõpetas Pärnu-Jaagupi põhikooli

Eelmisel sügisel asus meie kooli IX klassi õppima eakaaslane Christina Mareike Batzing Saksamaalt Lübecki linnast. Täna-seks on ta teinud kaasa põhikooli lõpuksamid inglise keeles, eesti keeles ja matemaatikas ning meie põhikooli IX klassi edukalt lõpetanud. Christina saabus meile programmi Youth For Understanding kaudu ja Pärnu maakonnas on selliseid õpilasi veel mitmeid, enamus Austriast ja Saksamaalt, aga ka Jaapanist.

Küsisin Christinalt, kust ta sai idee Eestisse tulla. Ta vastas, et tema õde oli olnud vahetusõpilaseks Argentiinas ja see oli andnud talle ka ise midagi sellist proovida. Miks ta just Eesti valis, ei osanudki päris täpselt öelda. Ta ei teadnud meie riigist enne siia tulemist suurt midagi, aga tahtis, et see riik oleks Euroopas.

Christina ei suutnud välja valida oma lemmikmälestust Eestis viibimise ajast, talle oli huvitav kõik, mis ta siin tegi. Tema sinne kasupere (**Kaie** ja **Andre Pihelgas**) tutvustas talle paljusid kohti ja palju käisid nad ringi koos teiste YFU õpilastega. Viimane eredam mälestus on helikopterisõit Pärnu kohal. Tema sõnul on parim siit saadud kogemus see, et tal on nüüd siin perekond ja sõbrad, kelle juurde võib alati tagasi tulla, olemata Eestis võõras.

Suurima erinevusena Eesti ja Saksamaa vahel nimetas Christina erinevust nende suuruses. Tema sõnul teeb Eesti riigi koduseks ja armsaks just tema väiksus. Kõik on lähedal ja vahemaad on isegi ühest riigi otsast teise sõites ainult paaritunnised. Christinat üllatas mõnevõrra, et inimesi liigub vähe ringi, aga olles harjunud elama linnas ja mitte väikeses külas nagu Ertsma,

Christina koos tantsukaaslastega lõpupeol: Anita-Ly Laan, Käthriin Aasa, Hanna Maria Tasane, Christina Mareike Batzing, Iris Lösjuk, Kertu Riin Figol, Anete Hirvela.

pole see imekspandav. Ka pani ta tähele, et erinevalt Saksamaast võõrad inimesed siin üksteist ei tervita. Aga Christina harjus meie kommetega kiiresti ja ei leidnud meie inimeste käitumises midagi eriskummalist.

Christinale oli olnud meeldiv üllatus saada endale nii tore ja mõistev kasupere nagu Kaie ja Andre. Olles eelnevalt vahetanud nendega vaid mõne e-maili, ei teadnud ta, mida oodata. Nüüd peab ta neid oma teiseks perekonnaks.

Christina soovib kindlasti õpilastel, kellel pole inglise keelega probleeme, ära proovida vahetusaasta mõnes võõras riigis.

Tema arvates saab sellest unustamatu kogemuse. See on parim võimalus saada teada midagi iseenda ja selle maa kohta, kus viibid. On võimalus saada endale uusi sõpru ja avardada oma silmaringi ja õppida selle maa keelt, mida külastad.

Christina võttis meie koolis õppides osa nii neidude rahvatantsurühma „Kirilind“ kui ka show-tantsu grupi „Esperanza“ tegevusest ja ootab igatsusega augustikuist õist tantsupidu Pärnus. Ta on öelnud, et väga raske on siit lahkuda ja tal on meel väga kurb, aga ta tuleb kindlasti tagasi.

Anita-Ly Laan, VIII klass

Kunstiosakonna loominguline õppeaasta

„Vändra Gümnaasiumi taga asub väike majake, kus lapsed saavad koolivälisel ajal arendada oma käelist osavust. Lapsed vajavad kunsti ja muusikat sama palju kui armastust ja toitu, värsket õhku ja mängimist.“ Nii alustasin selle õppeaasta viimast aktust. Möödunud õppeaasta on olnud sisukas, loominguline ning täis huvitavaid kunstielamusi. Sellel õppeaastal olen enda õpingute kõrvalt püüdnud teha koostöös õpetaja **Rihard Oravaga** kõik selleks, et arendada kunstierialal osalevate laste loomingulist annet.

Eesmärgiks tutvustada erinevaid materjale koosmõjus teiste materjalidega ja pöimida teemad kunstiajaloo, et avardada juba maast madalast laste teadmisi.

Õppeaasta lõpul toimus 9. mail Vändra Raamatukogus lõputööde hindamine. Ka seekord olid tööd seinast-seina. Olid dino-sauruse skulptuurid, koomiks, maalid ja joonistused. Silma paistsid seekord suuremõõtmelised maalid lõuendil ja koomiks koolivägilasle kohta. Komisjonis olid sel aastal peale õpetaja Rihardi ja kunstikooli direktori Toomase muusikakooli õpetajad **Luule Pöder** ning **Helina-Victoria Kruup**. Kõik tööd said positiivse tagasiside.

Sellel õppeaastal oli aga näituse osas muutus. Alates jaanuarist tegime kassiteemalisi töid.

Sellest ka näituse idee „Koera parim sõber KASS“. Avasime näituse väikese

perfomanc`iga. Kõik osalejad olid kassikos-tüümis. Näitusel laulsid ja mängisid pille ka muusikakooli õpilased. Täna Helina laululapsi ja Kalevi pillipoisse. Peale näitust aga tuli välja, et olime valinud näituse päevaks M. Lüdigi sünnipäeva. Tehti ettepanek, et see võiks jääda traditsiooniks.

Muusikakooli kevadkontserdil müüsid õpilased oma loomingut ning saadud rahaga toetati kunstilaagri materjalide ostu. Laager toimus 9.-10. juunil kunstimajas koos **Kaja Saare** pillikoori õpilastega.

Kui kunstiohilased katsetasid erinevaid graafikatehnikaid – kartuli ja niiditrukki, linoollõiget ja monotüüpiat –, siis allkor-rusel oli kosta pillilugusid. Vahepeal said poognakeerutajad katsetada klaasimaali ning samal ajal õppisid väikesed kunstnikud parmupilli. Peale lõunat valmistasime kipsiriidest kaetud raamatukaasi, värvisime ära lillekastid. Öhtu lõppes taas vahukom-mide ning multikatega. Ja ei jäänud ka sel aasta ära laagris ööbimine. Uskumatu, kui palju mahub ühte väikesesse klassi lapsi magama. Järgmisel päeval proovisid kunstiohilased klaasimaali, maalisisid suuremõõtmelisel seinamaali, katsetasid stencil art`i tehnikat, ning kõitsid oma graafikalehed ilusaks raamatuks. Laager lõppes näituse ja väikse kontserdiga.

Peale selle, et oleme oma tegemis-tega oma majas tublid, osalesid õpilased oma töödega Pärnumaa kunsti- ja käsitöö konkurssinäitusel 7 tööga. Sel aastal olime

ainuke huvikool, mis osales kõigi koolide kategoorias koos.

Osalesime ka JATSi Filmifestivalil lamenukumultikaga „Nuti-Nuki“ Nukit-samehe filmi ainetel. Lapsed olid nii tublid, et peale kooli ja vabal ajal joonistati tegelasi, anti tegelastele oma hääli ja fil-miti. Multikal on kaks versiooni, lühike ja pikem, mida on võimalik vaadata meie Facebooki lehel. Multikaga osalemine tõi meile kolmanda koha.

Tagasi tulles värviliste lillekastide juurde, siis need on kunstieriala väike panus sellel aastal toimunud talgutele. Kuna me osaleda ei saanud, siis tuli idee kasvatada taimed ise ning istutada need lillekastidesse, mis hakkavad kaunistama muusikakooli maja.

„Suurim kunst õpetamise juures on äratada õpilastes rõõmu loomingulisest eneseväljendusest ja tarkusest,“ nii ütles Einstein. Sellel õppeaastal said kiituskirjad neli õpilast: **Toomas Kõuts**, **Annette Tall**, **Margaret Roost** ja **Sirli Pilli**. Kaks esimest õpilast said veel erilisel märgitud, et nad pole ilma põhjusega terve aasta jook-sul üheski tunnist puudunud. Eelklassi lõpetas 10 väikest kunstnikku.

Täna veel Rihardit meeldiva koostööaasta eest. Kahjuks aga lõpetab ta güm-naasiumi ning jätkab oma teed kaitseväes. Ootame meie toredasse seltskonda uusi tulevasi kunstnikke!

Õpetaja Maris Roost

Lisette Helena Maranik käis kuninganna sünnipäeval

Vändra Gümnaasiumi 5.b klassi õpilane Lisette Helena Maranik valiti Briti Saatkonna loomekonkursi „Ühendku-ningriik ja Eesti – sada aastat sõprust“ 50 võitja hulka ja kutsuti auhinnaks 13. juunil suurejoonelisele kõige briti-likumale üritusele Eestis – kuninganna Elizabeth II sün-nipäeva tähistamisele Briti suursaadik Theresa Bubbeari residentsi Tallinnas.

Loometööd saatma innustas õpilasi inglise keele tundi-des õpetaja **Ülle Tomingas**, kel endal sellisel Briti Saatkonna äärmisel uhkel peol osalemise kogemus varasemast ole-mas. Tundides tehti eeltööd – vaadati videoid kuninganna igapäevastest tegemistest ja kohustustest, uuriti Tema Majesteedi hobiid ja ka veidruse kohta. Lisette Helena loometöök oli pilt kuningannast.

Vändra Lasteaia meeskonnakoolitus

3. mai pärastlõunal toimus Vändra raamatukogu kamina-saalis lasteaia meeskonnakoolitus „Lapse viha – turvaline toimetulek“. Koolitajaks oli antud teema spetsialist, klii-niline psühholoog ja lastepsühholoog Angela Jakobson. Koolitust rahastas Euroopa Sotsiaalfond, mille tarbeks kir-jutati projekt SA Innovele. Projekti raames oli planeeritud Vändra Lasteaia lastega töötavate inimeste koolitamine. Kokku 40 inimest.

Peame antud projekti väga õnnestunuks. Teema on igapäevaselt aktuaalne ning töötajad vajavad erispetsialisti õpetust, võtteid ja meetodeid. Saime teada, kuidas aidata lastel oma tunnetega toime tulla ning kuidas enda vaimset tervist hoida. Koolituse raames ostisime lasteaia õppe-materjale, mis on Angela Jakobsoni poolt väljatöötatud. Need kaardid on toeks õpetajatele töös lastega.

Kohvipausi sisustas kohvik „Koduköök“. Täname meie lapsevanemaid, kes võimaldasid meil tööpäeval koolitusel osaleda!

*Projektijuhid
Jaana Novikov ja Reet Tedre*

Vändra poisid laulsid Saaremaal

„Poiste- ja meeskooris laulmisega kaasnevad hoiakud ja väärtushinnangud, mis on aluseks ja täitmiseks mehe, abikaasa, isa ja juhi rolli läbi elu.“
(A. Karotam)

14. juunil kogunesid Vändra Gümnaasiumi poistekoori poisid õpetaja **Liivi Lumijõe** juhtimisel Konsumi kaupluse ette. Ees ootas kolm toredat päeva Eesti Meestelaulu Seltsi korraldatud spordi- ja laululaagrit ning pidulik kontsert Saaremaal Kuressaares. Sai ju Eesti Meestelaulu Selts 30 aastat tagasi alguse just Saaremaal. Kokku jõudis Saaremaale 51 poiste- ning 32 noorte- ja meeskoori kokku üle 2200 lauljaga. Kaks päeva laagris moodus koos sportides ja lauldes. Koolide koorid võistlesid rahvaste- ja jalgpallis, korvpallivisetes ja orienteerumises. Meie poisid olid väga tublid rahvastepallis. Kahekümne kolmest võistlevast koolist saime väga tubli IX koha. Me võitsime isegi II koha saavutanud Põlt-samaa Ühisgümnaasiumi poisse. Tublilt mängisid **Jürgen Juss** ja **Rasmus Milvek**. Väga vapper kapten oli **Pert Nikolajev**. Tore, et ilmad olid soojad ja ilusad. Peale

rasket spordipäeva saime õhtuti Kuressaare rannas ujumasgi käia. Kolmanda päeva hommikul liikusid kõik Kuressaare lossi-hoovi, et harjutada õhtuseks pidulikuks kontserdik.

Enne kontserti sammusid kõik koorid rongkäigus lossihoovi. Kontserdi avalau-luks oli koorilaulude hümn Mihkel Lüdigi „Koit“. Meeste laul kõlas võimsalt ja uhke tunne oli laulda koos meeskooridega. Põnev oli ka, sest paljud poisid ei olnud sel-les iidse Kuressaare lossis käinudki. Kont-serdi lõpus tänas EMLSi juhatuse esimees ja dirigent **Hirvo Surva** kõiki, kes hoiavad elus ja arendavad poiste- ja meestelaulu. Meie tänane õpetaja **Liivi Lumijõed** ja soovime, et tal jätkuks jõudu ja vastupi-damist poistega tegelemisel. Täname ka Vändra Gümnaasiumit ning Jalgpalliklubi Vändra Vaprus ja tublisid bussijuhte **Liina Toomi** ja **Aksel Puusti**, et poistel oli või-malik Saaremaale ja tagasi koju jõuda.

Poisid, te olete väga tublid, et leiate endas jõudu ja tahtmist tegeleda muusi-kaga!

*Reisikaaslane,
õpetaja Kersti Lossmann*

UDUVERE 500

9. juunil toimus Pärnumaal Uduvere õigeusu kirikus 20. Eesti Vabaõhumuuseumi segakoori kontsert, millega tähistati selle maakoha esmamainimise 500. aastapäeva. Olgu selle eest tänatud Uduvere patrioot **Arvo Tomson** ja tema sõpradest lauljad! Pärnu-Jaagupi kihelkonnas oli ka teisi juubilar-kohanimesid. Meenutati neidki ja räägiti pisut Uduvere viiesajandilisest kirjalikust ajaloost.

Kopenhaageni Riigiarhiivis on üks väärtuslik arhiivaal, mis on tuntud „Lihula vakuraamatuna“. Seda on Saare-Lääne piiskopkonnas peetud aastatel 1518-1544. Kõnealuse üriku algusaastatel oli sellega seotud Lihula ameti sekretär, Rostocki Ülikooli eestlasest kasvandik, hilisem toomhärja **Johan Pulk**. Pärnu-Jaagupi kihelkonnast on üriku kirjas kaks maksu- ehk vakuseringkonda. Olgu need siin koos neisse kuulunud küladega üles loetletud. Kuninga vakuses oli kaheksa küla: Ertsma, Suur ja Väike Halinga, Kuninga, Maima, Parasmaa, Sõõrike ja Vahenurme. Langerma vakus koosnes omakorda seitsmest külast: Anelema, Arase, Enge, Kaelase, Langerma, Lehtmetsa ja Uduvere.

Saare-Lääne piiskopkonna kui iseseisva kirikuriigi olemasolu lõppes 1559. aastal seoses selle minekuga Taani kuningriigile. Omakorda 1575. aastal lahutati sel ajal Korbe nime kandnud Jaagupi kihelkond Läänemaast ja liideti Pärnumaaga. Jätkusid sõjad, kus kohalike feodaalriigikeste varemil proovisid oma relvade jõudu Poola, Rootsi, Taani ja Venemaa. See 60-aastane vägivald aeg lõppes Altmargi rahuga 1629. aastal. Selle tulemusena jätkus elu Rootsi Kuningriigi koosseisus. Uduverele tähendas see esialgu läänistamist ehk riigi käest eravaldusse minekut, hiljem aga koguni Uduvere mõisa teket.

Eesti Vabaõhumuuseumi segakoor Uduvere kirikus. Foto: Marke Laht

Tagasikäigu sellele andis mõisa riigistamine ehk reduktsioon 17. sajandi lõpul. Uduvere jätkas kroonumõisana ka Põhjasõja käigus Venemaa külge liidetuna pärast 1710. aastat.

Uduvere mõisamaadele anti uus hingamine 1846. aastal seoses venestusliku usuvahetusliikumise ajal õigeusu koguduse asutamisega. Sellega kaasnes surnuaia rajamine 1851. aastal ja kiriku ehitamine ning õigeusu kihelkonnakooli avamine 1866. aastal. Uduvere kihelkonnakoolis õppis hilisem haridusminister **Jüri Annusson**, juristid **Ain Lusik** ja **Martin Morrison**, lendurid vennad **Martinsonid** jt. Uduverelaste edasiõppimise üheks võimaluseks eriti juhataja **Aleksei Kipper**i ametiajal oli Riia vaimulik kool ja seminar. Need

andsid preestri kutse, milleni jõudsid mitmed uduverelased. Neist tuntuim oli Narva Kreenholmi ülempreester **Georgi Andresson**.

Seminar andis keskhariduse ja avas ka ülikooli ukSED. Just selline haridustee oli Eesti ajaloo suurmel, kunagisel välisministri **Jaan Poskal**. Tema isa pidas kõstri ametit Viljandimaal Tuhalaane õigeusu kirikus. Siia sobib lause, kõik on kõigega seotud. Uduvere kiriku ikonostaas hävis 1941. aastal. 1950. aastal pikselöögist süttinud Tuhalaane õigeusu kiriku ikonostaas leidis koha just selles kirikus. Tartu rahuläbirääkimistel Eesti delegatsiooni juhtinud Jaan Poska diplomaaditöö tulemusena liideti pärast tuhandeaastast halduslikku lahusolekut Petserimaa eestlased ehk

setod ja nende maakond taas 1920. aastal eestlaste muu asualaga.

Põhiseaduse kohaselt on Eesti jagamatu tervik. Kahjuks meie riik seda ei järgi. Uue piirilepinguga ollakse valmis naaberriigile loovutama praegu annekteeritud Eesti Ingerimaa kolme valda ja enamust Petseri maakonnast. Selle maakonna tsariaegsest Pankjavitsa vallast oli aga pärit Bezanitskite preestrisuguvõsa. Nende esindajad Vassili ja Boriss on teeninud Uduvere kogudust. Just nende mälestuseks oli kirikus Petseri maakonna lipp. See koosneb kahest horisontaalsest riidelaiust, all roheline ja ülal valge koos maakonna vapi, leelo sümboli kandlega. Sama lipp lehvis kaks nädalat varem Pärnu-Jaagupi muinsuskaitse

seltsi 30. aastapäeval, kui mälestasime Petserimaalt pärit metsavenda **Viktor Rumjantsevit**. Ta hukkus 1949. aastal Jaagupi lähedal punkrilahingus. Temaga ühist saatust jagas 1948. aastal Uduvere koolipiirkonna juurtega Põltsamaa kunagine linnaapea **Georg Kold**.

Uduvere majanduslikule, kultuurilisele ja hariduslikule arengule pani aluse Enge Põllumeeste Seltsi asutamine 1904. aastal, 400 istekohaga saaliga seltsimaja ehitamine 1908. aastal, ettevõtja **Georg Hanseni** asumine Uduverre 1910. aastal ja aleviku tekkimise võimaldanud kirikumõisa maade võõrandamine 1919. aastal. Eestiaege Uduvere õitsengut tähistasid sellised märksõnad nagu kodumajanduskool, suvelastead, põllumeeste seltsimaja, õigeusu kirik, Hanseni sae- ja jahuveski, puutöököda, elektriiaam ning alevikus pulbitsenud seltsielu. See oli Uduvere kuldajastu, mida keegi ei saa olematuks teha. Kõigele sellele tegi järsu lõpu sõjasuvel 1941 hävituspataljoni laste ja punaarmee laste poolt aleviku põletamine. Sellega kaasnes Uduvere ühe sümboli, Bütsantsi ehitusstiilis taeva poole sirutunud sibulkuplitega õigeusu kiriku põleng. Kirik oma kuplid küll kaotas, kuid tõusis siiski tuhande jumalakojana.

Uduverele on püstitanud kirjaliku ausamba **Sergei Seeland** ja **Elmar Joosep**. Kindlasti peame tegelema kahe uduverelase sajandiliste sünniaastapäevadega. 2023. aasta 21. juulil olgu tähelepanu keskmes Uduvere kauaaegne preester, Konstantinoopoli ususuuna ja Eesti terviklikuse vankumatu kaitsja **Emmanuel Kirss**. Samad sõnad 2024. aasta 13. juuni kohta seoses endise uduverelase, kodu-uuriija, mementolase ja vabadusvõitleja **Elmar Joosepiga**.

Aldo Kals

PÄÄSTEAMET

• **28.05 kell 9.01** teatati Häirekeskusele oravast, kes Vändra Gümnaasiumisse oli haridust taga nõudma lipsanud. Päästjate saabudes jooksis orav ise koolimajast välja.

• **31.05** käisid päästjad kustutamas Vändra alevi kalmistul hõõguvaid lehehunnikuid.

• **2.06** sai Häirekeskus väljakutse Põhja-Pärnumaa valda Tarva külla, kus põles ca 400 m² pinnast. Kinnistu omaniku lastud rakettidest süttis vana heinamaa. Päästjad likvideerisid tulekahju kell 21.11.

• **3.06 kell 17.31** põles Põhja-Pärnumaa vallas Tarva külas umbes üks hektar turbaraba. Päästjad kustutasid tulekahju kell 19.44.

• **6.06 kell 17.31** teatati Häirekeskusele põlengust Põhja-Pärnumaa vallas Metsavere küla lähedal, kus põles 5,3 hektarit raba. Sündmusele reageeris üheksa autot ja rabakustutusmasinad. Tugeva tuule tõttu oli tule levik kiire, kuid päästjad suutsid ära hoida tule leviku metsa. Tulekahju lokaliseeriti kell 21.02 ning likvideeriti kell 23.00.

• **14.06 kell 11.49** sai Häirekeskus väljakutse Põhja-Pärnumaa valda Rõusa külla. Päästjate saabudes põles 15 x 50 meetri suurune met-saalune maapind. Tulekahju lokaliseeriti kell 12.12. Päästeamet paneb südamele, et praegu on Eestis äärmiselt tuleohtlik aeg, ning palub tuld metsas mitte teha. Võimalusel palume vältida metsas liikumist mootorsõidukitega.

Libatse romuralli ja simman

Fotod: FB/ Libatse Romuracing

Juba teist korda oli Libatse-mail võimalik veeta meeleolukas päev, mis sisaldas endas päevast romurallit, öhtust simmanit, sööki-jooki, lõbusaid atraktsioone ja lihtsalt toredat olemist.

Romuralli tõi kohale 45 ralliekipaazi üle Eesti ja võistlustulle asusid 45 eriti ägedalt tuunitud rallimasinat, mille rooli keeras 41 meest ja neli naist. Mootorimüra, tossu ja tolmu ning vahvat vaatepilti jätkus mitmeks tunniks.

„Vaesed vanakesed“ lahkusid areenilt kes kuidas – mõni omal jõul, mõnda tuli ka abistada. Meeleolu aitasid üleval hoida ja pealtvaatajaid sündmuste käiguga kursis hoida **Urmas Salmu** mahlakad

kommentaariid. Ralli läks hästi korda, sest ka ilmataadiga tehtud kokkulepe oli kehtiv.

Öhtu nael oli meil seekord Hellad Velled. Kuid enne peaesinejat laval olnud Pärnu-Jaagupi koolinoorte bänd, noored lauljad Carol ja Tauno ning ühemehe bänd Rix pakkusid samuti meeldiva elamuse.

Aasta suursündmus tõi kohale hulganisti pealtvaatajaid ja pidulisi. Selline sündmus kannab veidi ka kodukandipäevade eesmärki, sest oli ju põhjust tulla kodumaile neilgi, kelle elutee on viinud Libatse-mailt mujale.

Aitäh kõigile, kes aitasid selle päeva korraldamisele kaasa ja aitäh kõigile toetajatele!

Libatse külaselts

EDUKAMAD ROOLIJAD:

NAISED

1. koht Jana Mäeväli 87 ringi;
2. koht Herdis Valdmaa-Ruut 85 ringi.

MEHED:

1. Kristo Laanepõld 91 ringi;
2. Avo Arus 91 ringi;
3. Mario Kägo 89 ringi.

Parimad õpilased käisid vallavanema vastuvõtul

9. juunil olid Vändra Kultuurimajja vallavanema vastuvõtule kutsutud koos vanematega kõik Vändra ja Tootsi piirkonna õpilased, kes õppeaasta jooksul saavutanud tublisid tulemusi õppetöös, spordis ja aineolümpiaadidel. 16. juunil kogunesid Pärnu-Jaagupi piirkonna tublimad juba traditsiooniks kujunenud vastuvõtule Pärnu-Jaagupi Rahvamajja, Vändras toimus selline üritus esmakordselt.

Vallavanem **Jane Mets** tervitas kõiki õpilasi ja lapsevanemaid. Lavale astusid õpilased koos vanematega – tublile lapsele anti

üle kingitus, emale roosiõis ja samas laval kirjutasid kõik oma nimed valla auraamatusse. Seejärel tehti koos vallavanemaga ühispilt uhiuue vallalipu ees. Saalisolijate aplausi saatel lavalt alla astunud lapsevanematest oli nii mõnelgi pisarahelk silmades, sest ega neid kohti, kus avalikus ruumis oma lapse üle uhkust tunda, nii palju polegi. Väikeses saalis ootas kõiki kaetud suupistelaud. Kõikidele saadetakse valla poolt koju ühispilt ja perepilt, teisi pilte saab soovi korral juurde tellida.

Vändra ja Tootsi piirkonna parimad. Foto: Jüri Vlasssov

Marti Orav – kuldmedal; **Kristiine-Liis Orav** – kuldmedal, maakondliku emakeeleolümpiaadi 3. koht; **Maarit Sild** – hõbemedal; **Merilin Palmik** – hõbemedal; **Maiann Pukka** – põhikooli kiitusega lõpetaja, maakondliku käsitöökonkursi 1. koht; **Hanna Miina Kivisäk** – maakondliku emakeeleolümpiaadi 1. koht; **Lisette Helena Maranik** – maakondliku emakeeleolümpiaadi 3. koht; **Triinu Aru** – maakondliku emakeeleolümpiaadi 3. koht; **Sandra Väliste** – maakondliku ajaloo-olümpiaadi 1. koht; **Laura Kuusk** – maakondliku saksa keele olümpiaadi 3. koht; **Isabella Lepik** – maakondliku inglise keele olümpiaadi 1. koht; **Tony Privits** - vabariikliku „Känguru“ võistluse 12% seas; **Greete Saareoks** – Pärnu maakoolide kevadkrossi 1. koht; **Kevin Viira** – Pärnu maakoolide MV sisekergejõustikus C, D klassile, 1000 m jooksu 2. koht; **Pert Nikolajev** – maakondliku laulukonkursi „Kaunim metsalaul“ 1. koht; **Mia Saar** – maakondliku laulukonkursi „Kaunim metsalaul“ 1. koht; **Lisandra Jürimäe** – Pärnu maakoolide kevadkrossi 1. koht; **Kertu Luik** – Pärnu maakoolide kevadkross 1. koht; **Lisandra Nurmesalu** – Pärnu maakoolide kevadkrossi 1. koht; **Heili Jaakson** – Pärnu maakoolide kevadkrossi 2. koht; **Kauri Karu** – maakondliku kunstikonkursi 1. koht; **Kalev Kalmu** – maakondliku kunstikonkursi 1. koht; **Triin Toom** – maakondliku kunstikonkursi 2. koht; **Alondra Lääniste** – Pärnu maakoolide MV sisekergejõustikus C, D klassile, kõrgushüpe 1. koht, Pärnu maakoolide kevadkrossi 2. koht; **Markus Sepp** – Pärnumaa koolinoorte JAB sisekergejõustiku MV, kuulitõuge 2. koht; **Hanno Tamm** - Pärnumaa Koolinoorte JAB vk sisekergejõustiku MV, kõrgushüpe 1. koht, kõrgushüpe 1. koht, 60 m jooks 1. koht, Pärnu maakoolide kevadkrossi 1. koht; **Liis Bender** – etluskonkursi „Koidulauliku valgel“ 10.-12. klassile 1. koht; **Marek Matt** – Pärnu maakoolide kevadkrossi 2. koht; **Sten Endel Raudsepp** – Pärnu maakoolide kevadkrossi 1. koht; **Edrin Hansen** – osalemine vabariiklikul äriideede konkursil Bright Minds; **Tuuli Leuke** – maakondliku keemiaolümpiaadi 1. koht, loodusteaduste olümpiaadi 2. koht ja maakondliku bioloogia- ja emakeeleolümpiaadi 3. koht; **Lisette Baum** – maakondliku geograafiaolümpiaadi 2. koht, bioloogiaolümpiaadi 2.-4. koht; **Alex-Sander Rein** – maakondliku matemaatikaolümpiaadi 2.-3. koht ja keemiaolümpiaadi 3. koht; **Sophie-Demi Kulbok** – vabariikliku ja maakondliku muusikaolümpiaadi 3. koht; **Laura Kulbok** - maakondliku matemaatikaolümpiaadi 3. koht; **Mia Sandra Taur** – maakonna käsitöökonkursi 1. koht; **Elise Tekko** – maakonna kunstikonkursi 3. koht; **Kairi Sosi** – metsasarve vabariikliku konkursi ja rahvusvahelise konkursi kuld; **Marii-Eliise Lumijõe** – metsasarve vabariikliku konkursi 2. koht ja rahvusvahelise konkursi 3. koht; **Maire Nuut** – väga tubli põhikooli lõpetaja.

Pärnu-Jaagupi piirkonna parimad. Foto: Vadim Vlasssov

Helen Sai – kuldmedal (Koidula Gümnaasium); **Birgit Klein** – kuldmedal (Koidula Gümnaasium); **Tiinu-Marii Müllerson** – hõbemedal (Koidula Gümnaasium); **Kettrín Salumaa** – väga tubli põhikooli lõpetaja, maakondliku emakeeleolümpiaadi 1. koht, ajaloo-olümpiaadi ja geograafiaolümpiaadi 3. koht, Pärnumaa maakoolide MV lauatennises 1. koht; **Hanna Grete Leas** – maakondliku emakeeleolümpiaadi 2. koht; **Kadi Kruusmann** – maakondliku emakeeleolümpiaadi 1.-2. koht; **Viktoria Ellermaa** – maakondliku emakeeleolümpiaadi 2. koht, Pärnumaa maakoolide MV lauatennises 2. koht; **Kermo Lember** - väga tubli põhikooli lõpetaja; **Anet Kesküla** väga tubli põhikooli lõpetaja, Pärnu maakoolide kevadkrossil 1. koht; **Maiko Toimet** - Tallinna Ülikooli Balti Filmi, Meedia, Kunstide ja Kommunikatsiooni Instituudi koolinoorte ja noorte heliloojate 5. digitaalse heliloomingu konkursil etteantud videoklipi helindamise kategoorias (16-19 vanuserühm) 1. koht teosega “Best Before 1945”; **Elis Kristen Vaher** – väga tubli õpilane, Pärnumaa maakoolide MV akrobaatikas ja kitsehüppes 2. koht; **Iris Lösjuk** – väga tubli muusikakooli lõpetaja; **Aet Marliise Eriste** – väga tubli muusikakooli lõpetaja; **Hanna Maria Tasane** – väga tubli muusikakooli lõpetaja; **Anne Marie Tasane** – väga tubli muusikakooli lõpetaja; **Kreete Karits** – väga tubli õpilane, Pärnumaa maakoolide MV lauatennises 1. koht, Pärnu maakoolide kevadkross 2000 m 2. koht; **Karolin Figol** – väga tubli õpilane, Pärnumaa maakoolide MV lauatennises 2. koht; **Diandra-Maria Pilli** – Pärnumaa maakoolide MV lauatennises 1. koht; **Andreas Puust** – Pärnu maakoolide kevadkross 1. koht; **Marcus Rannamägi** – Pärnu maakoolide kevadkross 3000 m jooksus 2. koht; **Rando Rannamees** – Pärnu maakoolide kevadkross 500 m 2. koht; **Marleen Kruusmaa** – maakondliku informaatikaolümpiaadi 2.-3. koht.

Pärnjõe Kooli tegus kooliaasta

Äsja lõppes üks eriline kooliaasta, mis sisaldas endas ühe täiendava koolivaheaja ja seetõttu nihkus ka kokkuvõtete tegemine peaaegu juuni keskpaika. Tulemused on rõõmustavad – oma põhitööd ehk õppimist tegid kiituskirja vääriliselt 8 meie õpilast: **Lisandra Sootna**, **Kaspar Sumre**, **Kristina Paju**, **Laura Kulbok**, **Janne Roosme**, **Ketlin Priivits**, **Sophie-Demi Kulbok** ja **Alex-Sander Rein**, vaid kübeke jäi kiitusega põhikooli lõpetamisest puudu **Maire Nuudil**. Lisaks nimetatutele õppisid hinnetele “4” ja “5” veel 15 õpilast, seega tublisti üle ühe kolmandiku kõikidest meie kooli lastest. Lisaks igapäevasele koolitööle jõudis meie väike koolipere osaleda väga paljudel huvitavatel üritustel, konkurssidel, olümpiaadidel ja spordivõistlustel. Tippsaavutuseks oli siin Sophie-Demi Kulboki osalemine üleriigilisel muusikaolümpiaadil, kus ta saavutas pronksdiplomi väärilise tulemuse (juhendaja õp **Kalli Rõõmusaare**). Vahetult enne kooliaasta lõppu tuli meile ka üks maakondliku olümpiaadi võit – selle sai **Sten-Marus Riitel** informaatikas (juhendaja õp **Mall Paat**). Maakonna olümpiaadidel jõudsid esikolmikusse veel Alex-Sander Rein matemaatikas ja keemias (juhendajad Mall Paat ja **Kristin Rand**), Sophie-Demi Kulbok muusikas (juhendaja Kalli Rõõmusaare) ning **Laura Kulbok** matemaatikas (juhendaja Mall Paat). Toreda üllatuse valmistas mälumängutiim koosseisus **Sandra Rand**, **Kristina Paju** ja **Sture Akker**, kes maakondlikul algklasside „Varia” viktoriinil suutsid 21 võistkonna hulgas tõusta 3. kohale (juhendaja õp **Merle Naser**).

Mitu meie õpilast märgiti ära kevadisel maakonna koolide kunsti ja käsitöö konkurss-näitusel. **Nele Marie Palmeos** sai esikoha 1. kl õpilaste käsitöökonkursil ja 2. koha kunstikonkursil (juhendaja **Eve Sikka**). **Sandra Rand** osutus maakonna parimaks 3. klasside käsitöökonkursil (juhendaja Merle Naser). Eripreemiatega märgiti ära Sandra Rand ja **Kaspar Sumre** (juhendaja Merle Naser).

Maakonna koolidevahelistel spordivõistlustelt toodi esimesed medalid ära juba oktoobris, kui 5.-9. kl tüdrukud said jalgpallis 3. koha. Võistkonda kuulusid **Janne Roosme**, **Sophie-Demi Kulbok**, **Kertu Vellemäe**, **Annaliina Niki-forova**, **Maigi Lumiste**, **Estelle Jürimäe**, **Kristiine Krull** ja **Maire Nuut** (juhendaja **Ene Reier**). Talvistel kergejõustiku võistlustel jõudsid medalikohtadele **Maigi Lumiste**, **Estelle Jürimäe**, **Kristiine Krull**, **Mairold Margus** ja **Sten-Markus Riitel**, lauatennises olid sama edukad **Kristiine Krull** ja **Alari Lehtmäe** (juhendajad **Ene Reier** ja **Valdur Ojala**). Algklasside rahvastepallis moodustasime koos Juurikaruga ühise võistkonna ja ehmatasime nii ennast kui vastaseid maakonna meistrivõistluste 2. kohaga! Juurikaru õpetaja **Anne Ojala** juhendatud ühismeeskonda kuulusid meie poolt **Hendrik Karro**, **Kert Krull**, **Kaspar Sumre** ja **Karl Indrek Palmeos**.

Pärnjõe õpilased on juba aastaid oma väsimatu juhendaja **Eve Sikka** eestvedamisel osalenud ettevõtlusega seotud üritustel. Pärnumaa ettevõtlusnädala raames 2017. a oktoobris toimunud Tulevikutegijate ideedekonkursil said tunnustuse osaliseks nii algklasside konkurents osalenud võistkond (**Sandra Rand**, **Kristina Paju**, **Brigitte Haller**, **Laura Kulbok**) kui ka põhikoolide vanuseklassi tiim (**Sten Kõiv**, **Henri Tekku** ja **Raldo Kuldsaar**). Detsembrikuus Pärnus toimunud õpilasfirmade laadal sai meie poiste (**Markkus Kalaver**, **Elmo Lumiste**, **Harto-Alari Tomson**, **Kasmar Georg Palmeos**) minifirma „Köögipoisid” eriauhinna parima väljapaneku eest.

Lisaks kõigele eeltoodule osalesid meie õpilased veel mitmete õppeainete maakondlikel olümpiaadidel, löid kaasa noorteorganisatsiooni 4H tegemistes, laulsid laste- ja mudilaskooris, mängisid erinevaid pille pilliringis, osalesid Pärnumaa laulupeol, võtsid osa erinevatest veebipõhistest viktoriinidest, löid kaasa rahvusvahelisel matemaatikavõistlusel „Känguru”, saatsid oma töid mitmetele loovtööde konkurssidele, käisid õppereisidel Lõuna-Eestis ja Pärnumaa lääneosas, üheskoos lasteaia mudilastega tähistasime pidulikult Eesti Vabariigi 100. ja Pärnjõe Kooli 98. sünnipäeva jne, jne.

Lõppenud kooliaasta oli Pärnjõe Kooli jaoks pikk ja teguderohe. Hoolimata meie väikesest õpilaste arvust ja võib-olla pisut tagasihoidlikumatest võimalustest võrreldes suurte ja uhkete linnakoolidega suutsime siiski pakkuda lastele mitmekülgset ja arendavat tegevust ning kasutada ära oma suurimat eelist – igaüks on kaasatud, mitte keegi ei jää kõrvale! Avaldan suurimat tänu kõigile õpilastele, nende õpetajatele-juhendajatele ning kogu kooli personalile mõnusa töömeeleolu loomise ja aktiivse tegutsemise eest kogu kooliaasta vältel! Tänuõnad ka lapsevanematele õpihimuliste laste kasvatamise eest ja abi eest koolielu korraldamisel! Kaunist suve kõigile!

Valdur Ojala,
Pärnjõe Kooli direktor

Karol Pert, Norbert Aunapuu ja Mario Mägisalu

Maadlejad võitsid kolm kulda

2. juunil Tartus toimunud G. Hackenschmidt mälestusvõistlustel tulid Maadlusklubi Suure Karu Pojad maadlejad koju kolme kullaga! Vaprad ja võidukad - **Mario Mägisalu** kehakaalus (-55kg), **Karol Pert** (-60kg) ja **Norbert Aunapuu** (-72kg).

5. juunil võistles **Helary Mägisalu** Türgis U23 EM-il suuremas kaalus (-60kg) ning saavutas 12. koha.

Treener Mario Mägisalu

Kokkuvõtte Pärnumaa valdade suvemängudest

Eda Pipar NVI kaugushüppes II koht.

Pärnumaa valdade 56. suvemängudel oli spordirahval võimalus end proovile panna 12 spordialal: jooksukross, jalgpall, jalgrattakross (MTB), orienteerumine, Pärnumaa täpsuskütt, kergejõustik, sulgpall, Pärnumaa vägilane, juhtkonnavõistlus, petank, *disc-golf* ja rannavõrkpall. Üldkokkuvõttes saavutati 78 punktiga 5. koht. Kahjuks ei olnud võimalik erinevatel põhjustel osaleda kõikidel aladel. Esindamata jäid petank, jalgpall, täpsuskütt ja sulgpall.

Võistkondlikus arvestuses saavutati 3. koht orienteerumises. Individuaalselt parimad tulemused meeste vanuseklassis (M21) **Ats Paberits** 3. koht, neidudest (N16) **Kadi-Liis Kangur** 3. koht ja naistest (N35) **Eda Pipar** 2. koht.

Pärnumaa vägilase tiitlile võistelnud noorte segapaar **Greete Saa-reoks** ja **Siim Hunt** jäid jagama oma vanuseklassis 2.-3. kohta.

Kergejõustikus summeeriti 20 parima Pärnumaa koolinoorte MV 20 tüdruku ja 20 poisi tulemused. Samuti täiskasvanute MV naiste 20 ja meeste 20 paremat tulemust. Parimad tulemused saavutasid U14 P arvestuses **Janor Jarko Põldre** II koht kõrgushüppes, U16 P **Hanno Tamm** I kohad 100 m, kõrgushüppes ja kaugushüppes ning III koht kuulitõukes. U18 P **Kristjan Kannus** 1500 m III koht ja **Kardo Erm** kaugushüpe III koht. NVI arvestuses **Eda Pipar** II koht 100 m jooksus, kaugushüppes ja kuulitõukes. **Maret Kaldmäe** N kuulitõuke III koht. Üldarvestuses kergetõustikus võistkondlikult III koht.

Jalgrattakrossil võistkondlikult tubli 4. koht. Individuaalselt parimad olid **Andro Kurg** M11 vanuseklassis 2. koht; **Tom Hints** M14 2. koht; **Martin Kurg** M14 3. koht ja **Kevin Longe** M17 2. koht.

Juhtkonna mitmevõistlusel samuti 4. koht ning 6. koht *disc-golf*is, jooksukrossis ja rannavõrkpallis. *Disc-golf*is individuaalselt paremad tulemused saavutasid naistest **Marit Mets** 1. koht ja meestest **Jaanus Mölder** 2. koht ning **Andrus Siim** 3. koht.

Protokollidega saab tutvuda Pärnumaa Spordiliidu kodulehel www.psl.ee.

Oleme väga tänulikud ja uhked nende üle, kes leidsid aega ja tahtmist osaleda!

Anne-Mai Tammeleht
Pärnu-Jaagupi Spordikeskuse juhataja

Avamislinti lõikavad OÜ OnWheels esindaja Rasmus Paimre, vallavanem Jane Mets ja MTÜ Vändra Noored juhatus liige Martin Sempelson. Taustal näitavad oma oskusi OnWheelsi demosõitjad.

Vändras avati uus rulaväljak

8. juunil kogunesid Vändra noored uue rulaväljaku avamisele – diskorite kooli õpilane **Mia Sandra Taur** timmis puldis sobivat muusikat, noored kokad Sugar Magic OÜ-st askeldasid suurte pannide ümber ja küpsetasid mõnusat koogilõhna levitades külalistele pannkooke.

Rulaväljaku avamislinti lõikasid Põhja-Pärnumaa vallavanem **Jane Mets**, MTÜ Vändra Noored juhatus liige **Martin Sempelson** ja pargi projektiteerija-ehitaja OÜ OnWheels esindaja **Ramus Paimre**. Oma rulasõidu oskusi näitasid OnWheelsi demosõitjad. MTÜ Vändra Noored andis üle tänumeened – väikesed tükkerattad – Põhja-Pärnumaa Vallavalitsusele, kes toetas pargi ehitamist 12 000 euroga ja heale koostööpartnerile Rasmus Paimrele ja OÜ OnWheelsile. Oma sõnavõtus lubas vallavanem, et noorte suunatud objekte tuleb teisigi, kui noored seda vaid ise soovivad ja hiljem ka väärtustada oskavad: „Kõigil sõitjatel peavad alati olema kiivrid peas ja siia ei

joonistata,“ kutsus vallavanem kõiki ohutuse nõuetest ja kodukorrast kinni pidama.

Valla noorsootööspetsilist **Margit Kadak** kutsus aasta tagasi Tallinnast JJ-Streedi Tantsukoolist Vändra noortele Hip-hop stiili õpetama **Kerli Kiileri**. Nüüdseks on noored Vändras harjutanud pea aasta ja avamispeol oli hea võimalus õpitut ka pealtvaatajatega jagada. Oma suurepäraseid oskusi näitasid OnWheelsi demosõitjad ning edasiselt lõbustasid peolisi Vändra Noortekeskuse juures tegutsevad DJ kooli noored diskorid.

„Veel aasta tagasi oli samas kohas samuti rulaväljak, kuid oluliselt kulunum ja väsinum ning amortisatsiooni tõttu lammutati läinud aasta sügisel. Sealt alates võttiski MTÜ Vändra Noored nõuks väljak taastada ning asusime selle nimel koos tegutsema. Toona aitas rahastusele kaasa Vändra Alevivolikogu, kes garanteeris omaosaluse projekti taotluse juures ning Vändra Alevivalitsus rahastas rulaväljaku projekteerimise.

Rahataotlemine läks edukalt ning Rohe-lise Jõemaa Koostöökogu alammeeetmest 4.2 „Kogukonna meede, kogukonna teenused ja taristu“ õnnestus saada projektile teine osa rahastusest. Ehitaja leidmise ja lepingute ettevalmistusega alustasime selle aasta aprillis, ehitus läks lahti mais ja juunis võisid noored juba rulaväljakut kasutama hakata. Kokku läks uus rulaväljak maksma 29 800 eurot,“ räägib valla noorsootööspetsialist Margit Kadak, kes kirjutas projekti raha taotlemiseks ja hoidis silma peal kogu projekti teostamisel. „MTÜ Vändra Noored on panustanud Vändra alevi avalikku ruumi varemgi. Nende initsiatiivil loodi Vändrasse noortekeskus, alevi kultuuriparki *discgolf*’i rada, on korraldatud mitmeid noortele suunatud üritusi ja oldud noortevolikogu loomise üheks initsiaatoriks jms. MTÜ Vändra Noored tänab kõiki koostööpartnereid ja toetajaid,“ võtab Kadak noorte tegemised kokku.

Õie Kuusk

Lauatenniseklubi näitas klassi

21. aprillil võistlesid **Madis Koit**, **Mee-lis Kärner** ja **Allar Vellner** (Pärnu Vint 90) Tallinnas Eesti võistkondlikel meistrivõistlustel, et jääda järgmiseks hooajaks püsima I liigasse. Osales 4 võistkonda: Pärnu-Jaagupi LTK, Aseri SK, Viljandi Sakala ja Viru-Nigula ning äärmiselt tasavägistest mängudest väljus võitjana meie võistkond, kes kindlustas püsima jäämise koos Viru-Nigula meeskonnaga. Madis, Meelis ja Allar alistasid kõik kolm võistkonda tulemusega 4-3. Järgmise hooajal mängib I liigas kaks Pärnu-Jaagupi LTK võistkonda, sest juba varem oli koha esiliigas endale kindlustanud Pärnu-Jaagupi LTK II võistkond. Suurepärase tulemus!

29. aprillil võeti mõõtu Võsu karikasarja hooaja viimasel etapil. Kogu turniiri võitis **Andres Somer**, kes alistas kõik enda vastased. Viies koht **Ketrin Salumaale**, kuues **Jaanus Mölderile**. Endast parima andis ka **Taavi Miku**.

6. mail selgitati Pärnu-Jaagupi Spordikeskuses välja Pärnumaa meistrid. Osales 8 naist ning 21 meest. Oli väga palju põnevaid ja tasavägiseid mänge ning naistest tegid puhta töö meie klubi mängijad. Pärnumaa meistriks tuli Ketrin Salumaa, talle järgnesid **Eidi Oago** ja **Viktoria Ellermaa**. Juuniorite kuld kuulus samuti Ketrinile, kadettide arvestuse võitis Viktoria, **Kreete Karitsale** teine koht ning minikadettides oli parim Karolin, teine koht **Annabel-Anett Jürisaar** ning kolmas **Aliisa Laan**. Kõige nooremate poiste arvestuses sai **Joel Veemaa** teise koha. Meistritiitli sai Ketrin ka naispaarismängus koos Viktoriaga, hõbedale tulid Karolin ja Kreete ning pronksile **Liisi Koit** ja Aliisa. Meesüksikmängus võitis kolmanda koha meie klubisse kuuluv **Kuido Pöder** ning pronks tuli talle ka meespaarismängus koos **Allar Vellneriga** (Pärnu Vint 90). Segapaarismängus kuulusid kõik medalid meile – meistritiitel

Karolin Figol, Kreete Kartis, Andres Somer, Viktoria Ellermaa ja Ketrin Salumaa.

Kuidole ja Eidile, hõbe Madisele ja Ketrinile ning pronks Andres Somerile ja Karolinile. Südilt võitlesid ka **Oleg Safonov** ja **Taavi Miku**.

12. mail võtsid meie klubi lapsed mõõtu Aseris Laste GP-I, mis oli ühtlasi ka hooaja viimane etapp ning autasustati kokkuvõttes parimaid. 15-aastaste tüdrukute vanuseklassis võitles 6nda koha välja **Viktoria Ellermaa**, 13-aastaste vanuseklassis **Karolin Figolile** 5. koht, **Kreete Karitsale** tubli 6. koht. 11-aastaste tüdrukute seas võitis **Aliisa Laan** kaks vastast ning tasuks 21. koht, **Joel Veemaa** poistes 24. koht. Laste GP kokkuvõttes Karolinile oma vanuseklassi 4. koht, Kreetele 6. koht ning Viktoriale 15 aastaste hulgas 8. koht.

Kuna hooaeg on lõppemas, siis toimusid 13. mail TOP 8 turniirid Narvas. Meie tüdrukutest pääsesid võistlema **Ketrin Salumaa** ja **Karolin Figol**. Minikadettides alistas Karolin kindlalt neli tüdrukut, kuid pidi tunnistama kolme Narva tüdruku paremust ning tasuks

4. koht. Ketrinil aga seekord kahjuks nii hästi ei läinud. Osutas küll visa vastupanu, aga tuli leppida kaotustega ning 8. kohaga.

19. mail toimusid Tallinnas Eesti meistrivõistlused veteranidele. Meie klubist võtsid vastastega mõõtu **Andres Somer**, **Kuido Pöder** ja **Rene Riimar**. Kõige paremaid tulemusi näitas meie klubisse kuuluv Kuido Pöder, kes 40+ vanuseklassis pidi leppima küll 4. kohaga, kuid meespaarismängus võitis koos Andres Someriga pronksmedali. Kuidole pronks ka segapaarismängus. Andres oli üksikmängus 9. ning Rene 15.

Võib öelda, et hooaeg on lõppenud ja jäänud on ainult veel noorte Põhja-Euroopa meistrivõistlused, kus meie valda esindab Ketrin Salumaa. Augustis sõidavad Ketrin, Viktoria Ellermaa, Karolin Figol ja Kreete Karits koos treener Andres Someriga Hiinasse, et uueks hooajaks uusi teadmisi, mänguoskusi ja kogemusi saada.

Liisi Koit

Kaansoo kooli ja küla KOKKUTULEK

On möödunud jällegi 2 aastat. Ja ikka traditsiooniliselt ootame oma vana kooli õuele kunagisi õpetajaid, kooliõpilasi, küla elanikke ja kõiki Kaansoo sõpru tähistamaks 15. kokkutulekut. Saame kokku laupäeval, 28. juulil kell 14.00. Enne seda meenutame neid, kes enam ei saa meie hulgas olla, Kaansoo kalmistul kell 12.30.

Kavas on väikene muusikaline üllatus, mängime vanu sportmänge, sööme ühist katlasuppi. Reinul on jällegi väike üllatus. Osalustasu 5 €. Omalt poolt võtke kaasa hea tuju ja ilus ilm.

Kohtumiseni!
Kersti Lossmann

TULE 14. JUULIL VÕIDULASSE!

Tähistame klaasitootmise alguse
190. aastapäeva!

PÄEVAKAVA:
12.00 Kokkutuleku avamine Võidula mõisa ees
13.00 Head isu
14.00 Kontsert Kandlemees Sander
15.00 Sportlikud mängud.
18.00 Loterii loosimine
19.00 Etendus „Klaasist“
20.00 Peoõhtu.

Osalustasud:
pere (2 täiskasvanut + lapsed) 15 €;
täiskasvanu 7 €, õpilane/pensionär 5 €
Kõik osalustasu maksnud saavad käepaela.
Käepaela omanikule tasuta supp, loteriipilet, kontsert ja peoõhtu.

Lisainfo tel 56 688 727 Lea

Kui sa soovid end teostada

ERIPEDAGOOGINA

oled oodatud tööle meie tegusasse kollektiivi.
Tööle asumisega 01.09.2018. a.

Avaldus, CV ja haridust tõendavad dokumendid
saada 23. juuliks 2018 aastal
aadressil: Spordi 13, Vändra, 87701, Pärnumaa
või jaana@vandra.ee

Lisateave telefonil 5330 2992
või jaana@vandra.ee

Pärnu-Jaagupi Spordikeskus
on suletud 02.07.-29.07.2018

Valla rahva soovil saab juulikuus
neljapäeviti kasutada
pesemisvõimalust kell 14–16.

30.07.-31.08.2018 avatud järgmiselt:
E–N kell 15–21 | R kell 14–20 (saun kell 14–19)
L ja P suletud (avatud ainult ürituste ajal)

Info telefonil 5300 5663
spordikeskus@pparnumaa.ee

Juulikuus on Kurgjal üritusi igal nädalavahetusel

Juulikuus on C. R. Jakobsoni Talumuuseumi Kurgjale põhjust tulla igal nädalavahetusel,
sest toimuvad erinevad üritused, alustades leiva õpitoast kuni metsajooksuni Sakala teel.

1. juulil ootame **perepäevapäevale**, kus saab õppida leivategu. Päev algab kell 10 ja kestab orienteeruvalt kuni 14.30, osalemine maksab 5 eurot. Kell 13 toimub tasuta ekskursioon muuseumis.

8. juulil ootame **käsitööpäevale**. Kell 12.00-16.00 toimuvad järgmised tööd: kraasimine ja kedervarrega ketramine, ummiknõu valmistamine, nahatööd, paelapunu mine, roosimine, raamil kudumine, märgviltimine, voki ketramine, motiivi heegeldamine, leivategu, taimedega lõnga värvimine, laastumaal. Kell 12.00 saab vaadata ja osaleda lambaniitmisel, kell 12.30 tõrvaseebi valmistamise töötoas, kell 14.00 sõira valmistamise ja kell 15.00 või valmistamise töötoas. Avatud on muuseumi kohvik.

15. juulil ootame **perepäevapäevale**, kus saab õppida jogurti valmistamist. Töötoas algus on kell 12.00. Peale jogurti valmimist toimub tasuta ekskursioon muuseumis. Töötoas osalemine maksab 4 eurot.

22. juulil toimub **üle-eestiline avatud talude päev ja eesti hobuse päev**.

Päevakava on järgmine:

10.00 – hobuste koolisõidu ja sõira töötoas algus
12.00 – päeva avamine
12.15 – jogurti valmistamise töötuba rehes

15.00 – C. R. Jakobsoni stipendiumite kätteandmine Pärnumaa parimale põllumehele ja haridus ning kultuuritöötajale
15.30 – või ja maitsevõi tegemise töötuba rehes
10.00 – 17.00 kepphobuste valmistamise, hundi nuiast punutiste valmistamise ja laastumaalimise tööd.
Saab tutvuda taluloomadega ja avatud on muuseumi kohvik.

28. juulil on kõik oodatud osalema **Sakala tee jook-sule ja Mispo maastikumaratonile**. Jooksu algus on kell 11.00. Juhendid leiate aadressilt www.kurgja.ee ja www.mispo.ee.

29. juulil algusega kell 10.00 toimuvad Kurgjal Vändra Ratsaspordiklubi korraldatavad **ratsavõistlused takistussõidus „Vändra karikas 2018“**. Rohkem infot Maila Kukelt tel 5661 3566.

Rohkem infot ürituste kohta saate telefonidel 445 8171 ja 5860 0025, muuseumi kodulehelt www.kurgja.ee ja Facebooki kontolt C. R. Jakobsoni Talumuuseum Kurgjal.
Kohtumiseni Kurgjal!

Monika Jõemaa,
SA Eesti Maaelumuuseumid
C. R. Jakobsoni Talumuuseumi juhataja

MITMESUGUST

Ehitus-, viimistlus-, remondi- ja torutööd (vannitubade remont, plaatimine, maalritööd, tapeetimine, parkettpõrandate paigaldus jne). Tel +372 5617 4500; +372 5621 6394 Urmas

Kivikorstatate ehitus, parandus ja plekitööd. Katuste ehitus, remonttööd.
Edisson ehitus OÜ. Tel 554 8699

Ostan vanarauda, teie vana seisma jäädud auto ja muud põllumajandustehnikat. Viin ise ära. Hind kokkuleppel. Tulen kohale iga ilmaga. Tel 5851 7174

OÜ Adore **ostab Vändras haavapakku**, raieõigust ja kasvavat metsa.
Info 5144185 Ado Pert adore@hotmail.ee

TEATED

AIAKOHVIKUTE KORRALDAJAD!
Saame läbirääkimisteks kokku pühapäeval, 15. juulil kell 18 Lohu tn 8.
Reet Eesmäe ja Pilvi Perner

Vastu tulles valla elanike soovile õnnitleme meie lehes ka 70. sünnipäeva tähistavaid juubilare. Kes ei soovi oma sünnipäeva lehes avaldamist, palun teatage sellest eelneva kuu 15. kuupäevaks e-posti aadressil uskoidula@hotmail.ee või tel 5598 6950 või 44 30 330

KINNISVARA

Müüa Vändras Turu tn **2-toaline puuküttega korter** – I korrus, dušinurk, kelder, puukuur. Hind kokkuleppel. Tel 585 16 905

Müüa Suurejõe külas **3-toaline korter**: 75 m², ahiküte, vajab sanremonti. Hind kokkuleppel. Tel 56 865 227

Soovin üürida **2–4 toalist korterit**. Oodatud on kõik pakkumised.
Tel 505 2236

Müüa **maja** Vana 74 (ühendatud alevi vee- ja kanalisatsioonitrassiga). Täpsem info City24 ja tel 507 4704 Toomas

OÜ Viljamaa ostab ja võtab rendile **põllumaad** Vändra vallas.
Tiit.Soosaar@gmail.com; tel 56 482 492

Timberstock OÜ ostab lehtpuuenaamusega **metsakinnistuid ja raieõiguseid**. Küsi pakkumist timber@timberstock.ee Tel 507 1150

OÜ Vändra ostab ja rendib **põllumaad** piirkonna parima hinnaga. Tasumine lepingu vormistamise päeval. Ettemaksu võimalus. Tel 50 16 754, 50 60 938 vandra@hotmail.ee

Vihtra Mõis OÜ ostab ja võtab rendile **põllu- ja metsamaad**. Parimad hinnad. Küsi kindlasti pakkumist. Tel 5032570 e-mail vihtramois@hotmail.com

EELK Vändra Martini Kirikus

Jumalateenistused pühapäeviti algusega kell 11.
Õpetaja Ants Kivilo
tel 4457570, 53960574
Oodatud on liikmeannetused
EE972200221051849170
ja remonditoetused
EE972200221051849073

Vändra Õigeusu kirikus

1. juulil kell 11.00
Kiriku nimepäeva jumalateenistus traditsiooniline laat.
Surnuaiapäeva kell 14.00.
Vihma korral kirikus pärast teenistust.

Pärnu-Jakobi koguduse teated

P 01.07 6. pühapäev pärast Nelipüha. Apostlite pühapäev. Missa kl 12
P 08.07 7. pühapäev pärast Nelipüha. Palvus kl 12
P 15.07 8. pühapäev pärast Nelipüha. Missa kl 12
P 22.07 9. pühapäev pärast Nelipüha. Palvus kl 12
P 29.07 10. pühapäev pärast Nelipüha. Missa kl 12
Kantselei avatud T–K 10.00–14.00

Mälestame

SERGEI BABOŠIN
25.11.1960–27.05.2018

VEERA AVOTINA
04.08.1932–10.06.2018

AILI PÄRN
23.05.1939–07.06.2018

NATALIA LEETSAR
14.02.1924–12.06.2018

JÜRI POOL
23.12.1940–14.06.2018

LEA TINTS
08.11.1943–16.06.2018

HANNES TOMINGAS
22.09.1952–25.06.2018

Meie südamlük kaastunne
Joelile ema,
LEA TINTSU
kaotuse puhul

Terviseklubi MISPO

Meie südamlük kaastunne
Joelile ja Estrile lastega
LEA TINTSU
kaotuse puhul.

Kädi ja tema tantsurühmad

Aegade teedel meist keegi ei tea,
kuidas peab seadma sammu.
Teeline kunagi ette ei tea,
kuniks veel minekuks jätkub rammu ...

Mälestame toredat ja tegusat
ühistu esimeest
HANNES TOMINGAST
Südamlük kaastunne Üllele
ja lastele peredega.
KÜ Tormimaja elanikud

Maga vaikselt, puhka rahus,
südamed on Sinuga.
Mälestuste päiksekullas
jääb Sa ikka meiega.

Mälestame
LEA TINTSU
ja avaldame kaastunnet
omastele.
Võidula küla elanikud

Lahkus meie kallid abikaasa,
isa, vanaisa
HANNES TOMINGAS
22. IX 1952 – 25. VI 2018

Ülle laste ja lapselastega

Ärasaatmine
Vändra raamatukogu
kaminasaalist
1. juulil kell 12.

Põrm tuhistatakse.

Õnne ja tervist, sünnipäevalapsed!

Linda Münt	14.07	97
Asta Aalja	27.07	97
Vilma Kald	07.07	96
Ireene Reivelt	09.07	94
Ingeborg-Erika Kornovan	16.07	94
Virve Andrekson	05.07	90
Ella Tomson	06.07	90
Virve Buldakova	09.07	90
Elfriede-Maimo Niitla	25.07	90
Vilma Vilur	28.07	90
Marta Sokk	30.07	90
Helga Vijar	31.07	90
Selma Tammeleht	01.07	85
Regina Pärnala	03.07	85
Endel Lein	14.07	85
Velly Toom	20.07	85
Juta Tammela	27.07	85
Asta Kontson	04.07	80
Helgi-Liivia Laanesoo	10.07	80
Aina-Veera Paimre	10.07	80
Malle Aunapuu	22.07	80
Vaike Lekstein	23.07	80
Meeli Kaasiku	26.07	80
Maia Altmets	30.07	80
Laine Klaar	30.07	80
Õilme Alliku	01.07	75
Tõnis Tõnutare	15.07	75
Harri Lõo	18.07	75
Laine Poolak	23.07	75
Olga Pank	04.07	70
Ain Kosk	04.07	70
Lembit Madisson	06.07	70
Heino Koitmaa	14.07	70
Reeta Sempelson	15.07	70
Aeri Kägu	18.07	70
Kalju Metsoja	23.07	70
Luule Veskemaa	29.07	70
Koidu Bergmann	12.06	70

Pärnu-Jaagupi Aleviteater RÄNDTIRTSUD esitavad
SOBER MEREROOVEL
Uduvere Villavabrikus
Pärnu-Jaagupi Suigu tee 1
4.-6. juuli algusega 18.30

Autor: Leida Tigane
Teostus: kogu trupp
Lavastaja: Derda Molder

Pääse saali 5.-
Igale etendusele on müüa 3 VIP piletit mis
sisaldavad mugavat nahkliivaniis etenduse
nautimist ja lillatust trupi poolt, pääse 10.
Kohal on kohvik
Etendus on kahes vaatuses

Info ja registreerimine - spordikeskus@pparnumaa.ee, 53665663

PÄRNU- JAAGUPI VÕLLE
11.00 LIIVAVÄLJAKUL
4-LIHKMELISED M JA N VÕISTKONNAD
OSAVÕTUTASU 10. EUR/ VÕISTKOND
EELREG. 21. AUGUSTIKS
JUHEND: WWW.PJSK.EE

Klubi 26 TRENNIMARATON Spordikeskuses
12.00 - KANGOOJUMPS I trenn
12.30 - KANGOOJUMPS II trenn
13.00 - INSANITY
13.30 - JOOGA
VAJALIK EELREGISTREERIMINE 21. AUGUSTINI
OSAVÕTUTASU: 3 TRENNI 5 EUR
1 TRENN 3 EUR
LOOSIAUHINNAD

DISC-GOLF KELL 11.00-13.00 Kooli pargis
9 KGRVI
INDIVIDUAALNE
OSAVÕTUTASU TK 2 EUR
LAPSED TASUTA
AUTASUSTAMINE 13.30

SPORDIPÄEV
25. august 2018

MTÜ UDUVERE SELTS

**7. JUULIL 2018 ALGUSEGA
KELL 10 UDUVERE PARGIS**

**KODUKRAAMI
LAAT**

**TULE KAUPLEMA, OSTMA-MÜÜMA-
EESKAVA
RAAMATU „UDUVERE LÄBI
SAJANDITE“ ESITLUS JA MÜÜK.**

INFO TELEFONIL 5533611 ERIKA

TOETAJAD:

Ostame kasvavat metsa,
põllumaad ja metsakinnistuid
hinnaga kuni 10 000 eurot/ha.
Kinnistud võivad olla tehtud raietega
või asetseda piiranguvööndis. Tel 5611 1900

www.metsaamet.ee

Teenused erametsaomanikule:

- Metsakinnistute ost
- Raieõiguse ost
- Metsa ülestöötamine ja vedu
- Maapinna mineraliseerimine koos külviga
- Metsamajandamise kavade koostamine

Teave e-post: info@metsaamet.ee Tel. 5615 0680, Karl Lister

WenTextil oü, Kalda 3, Vändra.
Tel. 44 67 054
www.wentextil.ee
myyk@wentextil.ee

Autoistmekatted

Poroloon- ja vedrumadratsid

Mööbli katteriide vahetus

Kes valguses elab, ei vanu.
Kes kuulub kõiksusse,
kõigile jagub, ei kulu.
/Doris Kareva/

Imetleme ja õnnitleme 90. a juubeli puhul klassijuhatajat
VIRVE ANDREKSONI

Vändra Keskkooli 1964. a 11a klass

Sündis maailma väikene ime,
sai endale päris nime,
oma päikese, tähe ja tee,
paikse paiga kahe südame sees...

Õnnitleme lapse sünni puhul!

Nele Hulkko ja Tanel Merisoo perre sündis
24. mail poeg **Lukas**.
Silva ja Kuuno Pilve perre sündis 30. mail
poeg **Konrad-Heindrich**.
Angelika Vaher-Sutti ja Ahti Sutti perre
sündis 31. mail tütar **Anete**.
Riina Liivi ja Riho Lauri perre sündis
6. juunil tütar **Liis**.
Kadi Kaasi ja Veiko Pärteli perre sündis
15. juunil tütar **Joanna**.

GLASAKEN

Ainult meil 10 päeva akende valmimine!

Pärnu: Suur-Jõe 60
Avatud: E-R 9-17
parnu@glasaken.ee
tel: 445 5056
mob: 58 35 0555

glasaken.ee

Võtan vastu tellimusi toidu-kartulitele. Kojuvedu.

Tel 52 05 578
Silver

AINULT ÜLE VALLEY MINU VAIBA!

Soodushindadega vaibad ja koridorikangad nii suvilasse kui ka linnakorterisse!

Saa osa meie parimatest pakkumistest!

Suure valiku vaipu ja muid sisustustooteid leiad
VALLEY VAIBAPOEST VÄNDRAS
Vihtra tee 1A
E-R 9-17 L 9-14
vandra@valley.ee
+372 444 77 85

Kampaania kehtib:
01.07-31.07.2018

www.valley.ee